

გაეროს ეროვნული სააგენტოს აჭარის პირობათა მართვის მსახურთა შრომითი
დღეს მოსალოდნელია უნალექო ამინდი, ცვალებადი მიმართულების ქარი - 10-15 მეტრი წამში, ტემპერატურა სანაპირო და მთიან რაიონებში - 27-32 გრადუსი სითბო.
ზღვის წყლის ტემპერატურა 27 გრადუსია, ატმოსფერული წნევა - 757 მილიმეტრი.
ხვალ ამინდი შენარჩუნდება, მომდევნო 2 დღეს მოსალოდნელია წვიმა ელქვით.

მაგულისათვის თავდადებულ გმირებს პატივი მიაგებს

ოთარ ცინაიძემ 599 85 21 14
მანანა ტაკიძემ 593 10 15 17

2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომიდან 16 ტყვედღიანი წელი გავიდა. თითოეული ქართველის წმიდათაწმიდა მოვალეობაა, პატივი მიაგოს მამულისათვის თავგანწირულთა ნათელ ხსოვნას. ხულოს, შუახევისა და ქედის რაიონებიდან 2008 წლის აგვისტოში ქართულ ჯარში 3000-მდე ჯარისკაცი და ოფიცერი მსახურობდა. მრავალი მათგანი ახლაც აგრძელებს სამსახურს და პირადი წვლილი შეაქვს საქართველოს თავდაცვის საქმეში. ბევრი კი...

8 აგვისტოს აჭარის მთიანეთში იმყოფებოდნენ და გმირებს პატივი მიაგეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ, აჭარის საკანონმდებლო ორგანოს წევრებმა, თვითმმართველობის ადგილობრივი ორგანოების, საზოგადოების წარმომადგენლებმა, გმირების ახლობლებმა.

აგვისტოს ომმა სიცოცხლე მოუსწრაფა ასლან შაინიძეს. ის ხულოს მუნიციპალიტეტის სოფელ წაბლანაში დაიბადა. 1989 წლის 19 აპრილის სტიქიური უბედურების შემდეგ, მისი ოჯახი საცხოვრებლად ბოლნისის რაიონის ახლად აღორძინებულ ქართულ სოფელ დისველში გადავიდა საცხოვრებლად. ასლანი ქართულ ჯარში დისველიდან წავიდა და ბრძოლის ველზე გმირულად დაეცა. მისი სახელისა და გმირობის უკვდავსაყოფად დისველში ძეგლი დაიდგა, ხილონ სხალთაში, შერიფ ხიმშიაშვილის სახლ-მუზეუმის წინ, მემორიალი გაკეთდა. ტრადიციულად, ყოველი წლის 8 აგვისტოს მთავრობის წევრები, საზოგადოების წარმომადგენლები, საჯარო მოხელეები, ახლობლები გვირგვინითა და ყვავილებით ამკობენ გმირის უკვდავსაყოფად გაკეთებულ მემორიალს. ასე იყო წელსაც.

ხულოში იყვნენ დაბადებული თეიმურაზ ბერიძე და მალხაზ აბაშიძე. ისინი სხვა რაიონებიდან იყვნენ გაწვევნილი ომში. ხულოს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობამ არც მათი საქმე და სახელი დატოვა დაფასების გარეშე და კვატისა და ვერნებში მათ უკვდავსაყოფად მემორიალები გააკეთა. მათი მემორიალებიც გვირგვინებით შეამკეს და გმირების ნათელ ხსოვნას წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს.

მოქმედ ჯარში ხულოდან იყვნენ გაწვეული ირემბეგბელი მერაბ ჭელიძე და ბედლეთელი ნადიმ ართმელაძე. მათი სამუდამო სასუფეველი მშობლიურ სოფლებშია. მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ ხულოს მუნიციპალიტეტის მერი ვახტანგ ბერიძე, საკრებულოს თავმჯდომარე რენარ ბოლქვაძე, საქართველოს პარლამენტისა და აჭარის უმაღლესი საბჭოს მაჟორიტარი დეპუტატები ანზორ ბოლქვაძე და ფრიდონ ფუტყარაძე გმირების საფლავებთან, მემორიალებთან საზოგადოების წარმომადგენლებთან ერთად მივიდნენ და გმირების ხსოვნას პატივი მიაგეს.

შინდისის ბრძოლების გმირია შუახევის რაიონის სოფელ კარაბეტი დაბადებული,

შემდეგ ოჯახთან ერთად ქვემო ქართლში გადასული რომან ზოიძე. მისი გმირობისა და თავდადების უკვდავსაყოფად ხსოვნის მემორიალი გაკეთებული ნაჭივრის (ოლადაურის თემი) კულტურისა და დასვენების პარკში.

აგვისტოს ომმა შეიწირა ბარათაულებელი ამირან მამალაძე და ბუთურაულებელი იაგო მიქელაძე. ისინი დაოჯახებულნი არ იყვნენ. მათი გმირობის უკვდავსაყოფად მემორიალები გაკეთდა ხიჭაურის დასახლებასა და ზამლეთში. ამირანისა და იაგოს საფლავებთან, მემორიალებთან მივიდნენ, გვირგვინები და ყვავილები მიიტანეს აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიჟვაძემ, შუახევის მუნიციპალიტეტის მერმა ომარ ტაკიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, საქართველოს პარლამენტისა და აჭარის უმაღლესი საბჭოს მაჟორიტარმა დეპუტატებმა ანზორ ბოლქვაძემ და ფრიდონ ფუტყარაძემ, შუახევის მერისა და საკრებულოს პასუხისმგებელმა პირებმა, საზოგადოების წარმომადგენლებმა, ომში დაღუპული ჯაბუკების ახლობლებმა.

- დღეს პატივს მიაგებთ იმ გმირ ჯარისკაცებს, სამოქალაქო პირებს, რომლებმაც ყველაზე ძვირფასი, სიცოცხლე გასწირეს ჩვენი სამშობლოს დამოუკიდებლობისთვის, მისი თავისუფლებისთვის და ძალიან დიდ, უთანასწორო ბრძოლაში შეძლეს ვაჟკაცურად წინააღმდეგობის გაწევა... მაღალმთიან აჭარაში ბევრი ასეთი გმირი გვყავს, რომელთა მაგალითებზე მომავალი თაობა აღიზრდება. ამ აღმინების ხსოვნა, მათი გმირობა ყველას გვაკვლავებულებს, რომ ადვანსურლოთ თითოეული ქართველის ოცნება - ვიცხოვროთ გამთლიანებულ საქართველოში და ეს გავაკეთოთ მშვიდობიანი გზებით, - განაცხადა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარემ. თორნიკე რიჟვაძის თქმით, იმუშავებენ ხელისუფლების გაუფუძვლელობა, უპასუხისმგებლობა, მოლაღობრივი ქმედება უნდა შეფასდეს და მოღალატე რეჟიმი, რომელიც ანაციონალური

მოძრაობის“ სახით იყო, უნდა გასამართლდეს 2008 წელს დაკარგული ტერიტორიებისთვის.

ბრძოლის ველზე მიტოვებული მერისეული ფრიდონ თურმანიძის ცხედარი დიდი რი-

სკის ფასად გამოიტანეს მერისის საექიმო ამბულატორიის ექიმმა ანზორ ბროლაძემ და საჯარო მოხელე შარაშიძემ. ოკუპანტებმა ცხედარს თავი მოჰკვეთეს და უმისამართოდ გააქრეს. ანზორმა და ჯემალმა ჯარისკაცის ფარაჯზე გაკეთებული წარწერით შეძლეს ფრიდონის ცხედრის ამოცნობა. იგი მერისში გადმოასვენეს და მშობლიურ მიწას მიაბარეს. ფრიდონმა ობლად ორი ქალიშვილი და-

ტოვა, რომლებსაც მისი ქვრივი და მშობლები ზრდიან.

ქვეყანა, ქედის მუნიციპალიტეტის თვითმმართველობა სათანადო პატივს მიაგებს ფრიდონის ხსოვნას, მის სახელს ატარებს დიდი ტრადიციების მქონე მერისის საჯარო სკოლა. წელსაც გმირის საფლავთან მივიდნენ, გვირგვინი და ყვავილები მიიტანეს ქედის მუნიციპალიტეტის მერმა როლანდ ბერიძემ, მერისისა და საკრებულოს წევრებმა.

***
აგვისტოს ომში დაღუპულთა ხსოვნას პატივი მიაგეს, ასევე, ბათუმში. რუსეთ-საქართველოს ომში დაღუპულ გმირთა მემორიალი ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა, ბათუმის მაჟორიტარმა დეპუტატმა საქართველოს პარლამენტში რესან კონცელიძემ, უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძემ, ბათუმის საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჯინჭარაძემ და რეგიონის მინისტრთა კაბინეტის წევრებმა ყვავილებით შეამკეს. ღონისძიებას ომში დაღუპულთა ოჯახების წევრებიც ესწრებოდნენ.

- 16 წელი გავიდა 2008 წლის აგვისტოს ომიდან, რომელიც ერთ-ერთი ტრაგიკული მოვლენაა ჩვენი ქვეყნის უახლეს ისტორიაში. ამ ომმა შეიწირა ასეულობით ჩვენი მოქალაქის სიცოცხლე და მოუშუშებელ ტყვეობას ერთად, დაგვიტოვა სამშობლოსთვის თავ-

დადებისა და გმირობის არაერთი მაგალითი, რომელიც უკვლოდ არ ჩავივლის. ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობა აუცილებლად აღდგება და ერთიანობისთვის თავგანწირულ გმირთა სახელები არასოდეს მიეცემა დავიწყებას. პატივს მიაგებთ დაღუპულთა ხსოვნას და ჩვენი გმირების უკვდავ სახელებს, - თქვა არჩილ ჩიქოვანმა

ISSN 2720-8702
9 772720 870003

გამორიწეთ გაზეთი «აჭარა»!

ვისაც სურს მიიღოს მაქსიმალურად ზუსტი ინფორმაცია და ობიექტური ანალიზი არა მარტო ჩვენი რეგიონის, სრულიად საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცხოვრების მთავარი მოვლენების შესახებ, შესაბამისი თხოვნით მიმართოს სადისტრიბუციო ორგანიზაციას «ბათუმი ექსპრესი» (ქ. ბათუმი, ჭავჭავაძის ქ. №90, ტელ: 555 86 12 21). მისი დასმარებით თქვენს მისამართზე მიიღებთ გაზეთ «აჭარის» ყოველ მომდევნო ნომერს.
გამოიწერეთ და ითანამშრომლეთ გაზეთ «აჭარასთან!» ჩვენთვის ძვირფასია თითოეული თქვენგანის აზრი! წამოჭრილი პრობლემების შემთხვევაში დაგვიკავშირდით: 577 20 43 55.

„კოალიციური მმართველობის ჩამოყალიბება ბარდაუშვალის“

ლუკა ხოშინიძე 593 50 82 69

საარჩევნო კამპანია ძალას იკრებს, შემოდგომამდე არც ისე დიდი დროა დარჩენილი და პოლიტიკური სპექტრიც თანდათან უფრო მასშტაბურად წარმოაჩენს თავის პოლიტიკურ ამბიციებს. ძველი და ახალი ოპოზიციური პარტიები და გაერთიანებები, სახელისუფლებო შტოს წარმომადგენლები საკუთარ მოსალოდნელ წარმატებაზე საუბრობენ

რეალურად ვინ გაიმარჯვებს? რამდენად მოსალოდნელია კოალიციური მმართველობის მოსვლა ხელისუფლებაში? - ამას ამომრჩევლები და სწორად წარმართული საარჩევნო პროცესი განაპირობებს. სწორედ ამ ახლად გვესაუბრება „სტრატეგია აღმაშენებლის“ აჭარის ორგანიზაციის ერთ-ერთი ლიდერი **ლუკა ხოშინიძე**.

- როგორ შეაფასებთ ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებს?

- ისინი ყოველდღიურად უფრო და უფრო საინტერესო ხდება. უკვე დაიწყო პოლიტიკური პარტიების საარჩევნო მართონი, იზრდება ევროპის კრიტიკა მთავრობის მიმართ. სახელისუფლებო გუნდის განცხადებებს შინაარსი გვაძლევს საშუალებას დავასკვნათ, რომ ოქტომბერში გარდაუვალი ხდება კოალიციური მმართველობის მოსვლა ხელისუფლებაში.

- ოპოზიცია რომ უკმაყოფილოა ხელისუფლების საქმიანობით, არახალია, თუმცა მმართველი პარტია აცხადებს, რომ ქვეყანა თანმიმდევრულად ვითარდება.

- ქვეყნის თანმიმდევრული განვითარება, ჩემი აზრით, დამოკიდებულია თანამედროვე გლობალიზაციის მასშტაბებსა და ჩვენი სტრატეგიული პარტნიორების მუდმივ დახმარებაზე. ამის მიუხედავად, ხელისუფლება აკრიტიკებს ჩვენს მრავალწლიან მეგობრებს, მაგრამ ევროპისა და ამერიკისთვის საქართველო არის და ყოველთვის იქნება მყარი სტრატეგიული პარტნიორი და მეგობარი კავკასიაში.

- სხვათა შორის, მმართველი გუნდი აცხადებს, რომ ოპოზიციის ნაწილი ქვეყანაში დესტაბილიზაციას გეგმავს...

- ნიუსებს დესტაბილიზაციაზე, ომზე, არეულობაზე... საარჩევნოდ ხელისუფლება იყენებს მოსახლეობის დასაშინებლად. მიაჩნიათ, რომ საზოგადოებისთვის მშვიდობის გარანტი დღეს არის მთავრობა და მმართველი პარტია. „ქართული ოცნების“ საარჩევნო გეგმა სწორედ ამ სულისკვეთებითაა განმსჭვალული.

- პრაქტიკულად, საარჩევნო მართონი

არაოფიციალურად დაიწყო. რას ფიქრობთ ოპოზიციურ ფლანგზე მიმდინარე პროცესებზე, რატომ არ შეიქმნა ერთიანი ოპოზიციური პლატფორმა?

- ერთიანი ოპოზიციური პლატფორმის არქმეზის მიზეზი არის მრავალფეროვანი

როგორც რიგით ამომრჩევებს, მაქვს ელექტრონული არჩევნების ხარისხის დიდი ნდობა, მაგრამ მგონია, წელს ყველაზე სტრესული, დაპირისპირებებითა და ფიზიკური ძალადობით გამოჩენილი საარჩევნო პროცესები გველოდება, ხოლო შემდეგი არჩევნები ცივილურ გარემოში წარმართება თუ არა, წლეგანდელი არჩევნების შედეგზე დამოკიდებულია.

ბული

ოპოზიცია. ამომრჩევებს ეძლევა საშუალება, მრავალფეროვანი პროდასავლური ცენტრებიდან მისცეს ხმა მისთვის ყველაზე ახლო კოალიციურ ცენტრს. ამასთან, ყველა პარტიის ერთ ცენტრში გაერთიანება ხელისუფლებისთვის იქნებოდა გამზადებული პროპაგანდა: „გაერთიანება ნაცებთან“, „ისინი ხომ „ნაცების“ დანაყოფები არიან“, „აი, ხომ ხედავთ, ერთად არიან უკვე...“ შესაბამისად, მოსახლეობას ეძლევა საშუალება, ოქტომბერში საინტერესო კოალიციური გაერთიანებებიდან ხმა თავის ღირებულებებთან ახლოს მყოფ პარტიას მისცეს.

- ამას წინათ შედის რიგისმა „მორიგი კვლევის შედეგები გამოაქვეყნა, რომლის მიხედვითაც, ჯამში, ოპოზიცია იგებს არჩევნებს. რამდენად სანდოა მსგავსი გამოკითხვები?

- კვლევაში მონაწილეობის მისაღები და შექმნა მოსახლეობისთვის მისაღები და

საინტერესო აღმოჩნდა, რაც საზოგადოებას უკვე არჩევნებს კოალიციური მართვის საწყის ეტაპებს. რაც შეეხება კვლევის შედეგებს, მისაღები, მაგრამ მუდმივად ცვალებადია. ასე რომ, კვლევის შედეგი 26 ოქტომბერს განცხადდება.

- მმართველი პარტიის წევრები აცხადებენ, რომ წემოაღმინაშულ კვლევებს არ ენდობიან, რადგან მათი რეიტინგი 60 პროცენტის ფარგლებში მერყეობს.

- მმართველი პარტია ცდილობს, ამომრჩევლები დააჭეროს მათ რეიტინგში, რომ დამაჯერებლად - 60 პროცენტით გაიმარჯვებენ ოქტომბერში, რაც მარტის აქციებისა და ევროპული კრიტიკის შემდეგ, ნაკლებად მოსალოდნელია. შეუძლებელია ასეთი პროცენტების ასე მყარად დაფიქსირება. ალბათ, მმართველი გუნდი გულსხმობს, რომ ამომრჩევლების 60 პროცენტი აძლევს ხმას მათ.

- უდავოა, რომ ყველა პარტია საარჩევნოდ გარკვეულ დაპირებებს იძლევა. თქვენი პლატფორმა რას სთავაზობს მოსახლეობას თუნდაც ეკონომიკური განვითარების და ოკუპირებული ტერიტორიების დეოკუპაციის კუთხით?

- რა თქმა უნდა, ჩვენს პლატფორმას აქვს ეფექტური და მოკლე პერიოდში განხორციელებული ეკონომიკური განვითარების

გეგმა, ხოლო დეოკუპაციისთვის მიგვაჩნია, რომ ყველაზე ეფექტური გზა არის ოკუპირებული ტერიტორიებზე ქართული სისტემების შექმნის მცდელობა.

- თითქმის ყველა პოლიტიკური ძალა არჩევნებში საკუთარ გამარჯვებაზე საუბრობს. ძირითადად, რომელ პოლიტიკურ ცენტრებს შორის წარმართება ბრძოლა?

- ხელისუფლებასა და ჩვენს პლატფორმას შორის, მაგრამ მგონია, რომ კონკურენციაში შემოვა „დროა“, „გირჩი - მეტი თავისუფლება“ და „ახალის“ ცენტრი, ასევე, „ძლიერი საქართველო“ და განხარია „საქართველოსთვის“. ამ ფონზე საინტერესო არჩევნები გველოდება და ვფიქრობ, ბარიერს ოპოზიციური ცენტრებიდან სამი ან მეტი ცენტრი გადალახავს.

- როგორ ფიქრობთ, მომავალი არჩევნები

ურთიერთდაპირისპირების ფონზე ჩაივლის თუ ცივილური საარჩევნო ატმოსფერო გველირება?

- როგორც რიგით ამომრჩევებს, მაქვს ელექტრონული არჩევნების ხარისხის დიდი ნდობა, მაგრამ მგონია, წელს ყველაზე სტრესული, დაპირისპირებებითა და ფიზიკური ძალადობით გამოჩენილი საარჩევნო პროცესები გველოდება, ხოლო შემდეგი არჩევნები ცივილურ გარემოში წარმართება თუ არა, წლეგანდელი არჩევნების შედეგზე დამოკიდებულია.

- ექსპერტ გია ხუხაშვილის აზრით, ოპოზიციას თუ სურს გამარჯვება, სოფელ-სოფელ უნდა იაროს და დაარწმუნოს მოსახლეობა საკუთარ უპირატესობაში...

- ჩვენ ყველა რეგიონში კარდაკარ, სოფელ-სოფელ დავდივართ და ვხვდებით მოსახლეობას. მსგავსად აქტიურობს სხვა ოპოზიციური პარტიებიც. ვფიქრობ, ამ მხრივ ოპოზიცია გამოცდილია.

- რამდენად მოსალოდნელია კოალიციური მთავრობის დაკომპლექტება და როგორ გესახებათ თუნდაც „ახალ“ პარტიასა და განხარიას გუნდთან ურთიერთთანამშრომლობა?

- კოალიციური მმართველობის ჩამოყალიბება გარდაუვალია და ეს ყველა პოლიტიკურმა სპექტრმა იცის, ხოლო თანამშრომ-

ლობა პარტია „ახალთან“ ჩემთვის მისაღებია. რაც შეეხება განხარიას პარტიას, ჯერ კიდევ გვაქვს კითხვები, პასუხების შემდეგ კი, რა თქმა უნდა, თანამშრომლობაც შესაძლებელია ყველა პროდასავლურ პარტიასთან.

- დაბოლოს, ჩვენი ქვეყანა და უკრაინა დამოკიდებულნი არიან დასავლეთის მხარდაჭერაზე. რა გაგდენა ექნება უკრაინის ომს საქართველოს მომავალზე?

- ამ ომს პირდაპირი კავშირი აქვს საქართველოს რეალობასთან - უკრაინის გამარჯვება საქართველოს გამარჯვებას ნიშნავს, უკრაინის მარცხი საქართველოს მარცხია. ოკუპაციის პროცესის დასაძლევად საქართველოსთვის მნიშვნელოვანია უკრაინის გამარჯვება, ამისთვის კი აუცილებელია პარტნიორების მუდმივი დახმარება.

ბარანტორი – ევროინტეგრაციის ბზაზე

ლუკა ხოშინიძე 593 50 82 69

წლეგანდელი საპარლამენტო არჩევნები ჩვენი ევროპული მომავლის გარანტორია, ამიტომ მას განსაკუთრებული, შეიძლება ითქვას, გადაწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება საქართველოს მომავლისთვის და ამას არაერთი ფაქტორი განსაზღვრავს. სწორედ ამის შესახებ გვესაუბრება საქართველოს დოქტორი, ბსუ-ის ლექტორი **ბიბა შარტენაძე**.

- ბოლო დროს განვითარებული მოვლენებიდან თქვენთვის რა საკითხები იყო აქტუალური?

- ქართული პოლიტიკური დღის წესრიგი, ფაქტობრივად, საარჩევნო თემად იქცა არის შევსებული. ამას აქვს თავისი ლოგიკური ახსნა - სამ თვეში ქვეყანა ატარებს დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან საპარლამენტო არჩევნებს. პოლიტიკის მიღმა კი ძალიან მნიშვნელოვანია ჩვენი ქვეყნის მონაწილეობა პარიზის 2024 წლის ოლიმპიადაში, სადაც რამდენიმე ქართველმა ოლიმპიურმა მედალი მოიპოვა. მაღლობა მინდა გადავუხაზო ჩვენს ბიჭებს და სრულად საქართველოს მივულოცო ეს წარმატება.

- ქართულ ოპოზიციაში რამდენიმე ცენტრი ჩამოყალიბდა. რას ფიქრობთ ამ გადაჯგუფებებზე?

- ოპოზიციის განსაზღვრება, დასასრულებლად, ქართულ პოლიტიკურ არენაზე, რაც მეტი მოთამაშე გამოჩნდება, მით უკეთესი. ეს ხელს შეუწყობს თავად პოლიტიკური პროცესის გაჯანსაღებას. რაც მეტია ალტერნატივა, მით უფრო მეტად იქნება არჩევნებში მოქალაქეთა ჩართულობა, რაც მაღალი ლეგიტიმურობის გარანტიაა.

- ექსპერტები აცხადებენ, რომ ჯობდა,

ოპოზიცია ერთიანი ფრონტით გასულიყო არჩევნებზე...

- ვფიქრობ, ოპოზიციის ერთიანი სიით წარმოდგენა უფრო მეტად დააზიანებდა და დააბნევდა თავად ოპოზიციურ ელექტორატს, ვიდრე არსებული რამდენიმე მიზიდულობის ცენტრი. სწორედ ამიტომ, ხმების შენარჩუნების და ელექტორატის მოზიდვისთვის, ბევრად უკეთესი და ეფექტურია რამდენიმე ალტერნატივის არსებობა და ოპოზიციურად განწყობილი ამომრჩევლებისთვის არჩევანის გაკეთების შესაძლებლობა.

- სხვათა შორის, მმართველი პარტიის წევრები აცხადებენ, რომ ოპოზიციის ნაწილი სახელმწიფოს ინტერესების საზიანოდ

მოქმედებს. რას ფიქრობთ?

- ნებისმიერი პოლიტიკური პარტია თუ სხვა ფიზიკური პირი, რომელიც ოპოზიციურადაა განწყობილი ხელისუფლების მიმართ და მისი ქმედებები აზიანებს სახელმწიფო ინტერესებს, მოქმედებს არა მმართველი გუნდ-

ნებისმიერი პოლიტიკური პარტია თუ სხვა ფიზიკური პირი, რომელიც ოპოზიციურადაა განწყობილი ხელისუფლების მიმართ და მისი ქმედებები აზიანებს სახელმწიფო ინტერესებს, მოქმედებს არა მმართველი გუნდის, არამედ ქვეყნის, სახელმწიფოს საწინააღმდეგოდ, უნდა იქნას ლუსტრირებული და საზოგადოებისთვის ცნობილი

ის, არამედ ქვეყნის, სახელმწიფოს საწინააღმდეგოდ, უნდა იქნას ლუსტრირებული და საზოგადოებისთვის ცნობილი. სახელმწიფო - ეს არის მუდმივი, მას თითოეული ჩვენგანი მაღალი პასუხისმგებლობით უნდა მოვეპყროთ. ხელისუფლებები დროებითია და მათ დამო ოპოზიციური განწყობა ბუნებრივი პროცესია.

- პროპორციული სისტემა რა შანსს უტოვებს ოპოზიციის პარლამენტში მნიშვნელოვანი სტრუქტურით მოსახვედრად?

- საარჩევნო სისტემებს თუ გადავხედავთ, პროპორციული სისტემა არის ერთადერთი საარჩევნო სისტემა, რომელსაც შეუძლია ამომრჩევლის განწყობების სრულად ასახვა საბოლოო შედეგებზე. ამ დროს ეგრეთ წოდებული დაკარგული ხმების რაოდენობა მინიმუმამდე დაყვანილი და წარმომადგენლობაც, შესაბამისად, პროპორციულია. ჩვენს შემთხვევაში პროპორციულ სისტემას ერთი ნაკლი გააჩნია და ეს არის 5-პროცენტის

ბარიერი, რაც ძალიან მაღალია. საშუალოდ 70-80 ათასამდე ამომრჩევლის მხარდაჭერაა საჭირო იმისთვის, რომ ნებისმიერმა პოლიტიკურმა პარტიამ 5-პროცენტის ბარიერი გადალახოს, რაც „პატარა პარტიებს“ უხერხავს პარლამენტში მოსვლის გზებს. 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნებში მოსახვედრად პროპორციული სისტემის შედეგად, მა-

ღალი ალბათობით და დღეის მოცემულობით, 5-პროცენტის ბარიერს 4 ან მაქსიმუმ 5 პარტია (გართიანება) გადალახავს. საგარეუდოდ, პარლამენტი მათით დაკომპლექტდება.

- მოსახლეობის დაახლოებით 50-მა პროცენტმა წინა არჩევნებში მონაწილეობა არ მიიღო. მომავალ არჩევნებში ამ ამომრჩევლების ხმა რომელი ძალისკენ წავა?

- ბოლოდროინდელი პოლიტიკურმა პროცესებმა (გვულისხმობ „გამჭვირვალობის კანონის“ მიღებას, ევროპულ ოჯახში ინტეგრაციის შეფერხებას, აშშ-სთან ურთიერთობების „გადახედვას“ და სხვა) 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნებს სხვა მისია დააკისრა, რითაც ის არც 2020 წლის და არც იმის წინა საპარლამენტო არჩევნებს არ ჰგავს. სწორედ ამიტომ, მიმაჩნია, რომ არჩევნებზე მისული ამომრჩევლების რაოდენობა საგრძნობლად დიდი იქნება წინა წლების სტატის-

შოვის ტრაგედიას გადაარჩინა მარია ბერიანიძისა და მისი ოჯახის ისტორია

თამარ ლამაზაძე 595 85 80 06

შოვის ტრაგედიიდან ერთი წელი გავიდა. 2023 წლის 3 აგვისტოს შოვში ღვარცოფი მოვარდა, რომელმაც 33 ადამიანის სიცოცხლე იმსხვერპლა. ღვარცოფმა წაიღო კოტეჯები, სადაც ადამიანები იმყოფებოდნენ, მანქანები, მდინარეზე გადასასვლელი ხიდები, მოგლიჯა ხეები. ტრაგედიას სასწაულებრივად გადაურჩა მარია ბერიანიძე და მისი ოჯახი, რომლებიც შოვში დასასვენებლად იმყოფებოდნენ.

2023 წლის 1 აგვისტოს მე, ჩემი მეუღლე და 4 წლის შვილი შოვში დასასვენებლად ჩავიდით. კოტეჯი ტყის პირას, „სანსეტ შოვთან“ ახლოს ვიქირავეთ. 3 აგვისტოს დილა თითქოს არაფრით იყო გამორჩეული. სასიეროდ ტყეში წავიდეთ, მოვიარეთ სხვადასხვა ადგილი. სახლში დაბრუნების შემდეგ, გადავწყვიტეთ, კვლავ გარეთ გავსულიყავით და ოჯახური პიკნიკი მოგვეწყო. ტყეში რომ მივედით, კოცონის დანთვამდე, ბავშვთან თამაში გადავწყვიტეთ. სწორედ ამ დროს გავიგეთ საოცარი გრუხუნის ხმა. ვიფიქრეთ, ვერტმფრენი ჩამოვარდა და გავიქცით. უკან რომ მოვიხედეთ, უზარმაზარი ღვარცოფი მოდიოდა, მთელი ძალით გავიქცით. დავინახეთ, რომ ჩვენი მეზობლებიც გამორბოდნენ სახლიდან. წინ უზარმაზარი მწვანე ღობე იყო, საკმაოდ მაღალი, რომელზეც ძვლივს გადავხვით. შემდეგ დავეშვიტე კალცისწყაროს ხიდან და სწორედ იქ დავინახეთ, რომ ღვარცოფს უამრავი კოტეჯი მოჰქონდა, მათ შორის, მამისონის კოტეჯებიც. მაშინ გავანალიზეთ, რომ უკვე არც წინ წასასვლელი და აღარც უკან დასაბრუნებელი გზა აღარ იყო. ხილზე ავედით, მაგრამ უკვე ისიც წყდებოდა. მეწყერს მანქანები მოჰქონდა, საიდანაც ადამიანების განწირული კვილის ხმა გვესმოდა. ჩვენი მეზობლები, რომლებიც ხეზე ავიდნენ, საფრთხეს ვერ გაეჭვენ - მეწყერმა ხე მოტეხა და ეს ადამიანები ჩვენ თვალწინ წაიღო. როგორღაც მოვახერხეთ ხიდიდან გადმოსვლა და ამ დროს დაახლოებით 3-4-მეტრიანმა ტალღამ დაგვარტყა და დაახლოებით 10-15 მეტრი გვათრია. არ მახსოვს, როგორ ამოვედით მეწყერიდან, ღვარცოფისგან შექმნილ პატარა კუნძულზე აძვრობა ძლივს მოვასწარი, რომ მეწყერის შემდეგი ტალღა აღარ მოგვხვდებოდა, შემდეგ კი ნაცნობი ვარდისფერი კოტეჯისკენ წავიდეთ, ფიქრის დრო არ გვქონდა, სწორი მიმართულებაც არ ვიცოდით. კოტეჯში ბაბუა დაგვხვდა, რომელმაც გვითხრა, რომ მეწყერმა მეუღლე მოსტაცა. მაშინ მივხვდით, რომ კვლავ საშიშროების ზონაში ვიყავით და გადავწყვიტეთ, ამ სახლს მოვშორებოდით, თუმცა ტალახი ისეთი სქელი იყო, რომ ვეფლობოდით და ხოხვა გვიწვდა. ამ დროის განმავლობაში მეუღლეს ჰყავდა ბავშვი ზურგზე შემოსული და ჩემს ტალახიდან ამოთრევას ცდილობდა. საბოლოოდ, ერთ ადგილზე გავიჭედეთ და წასასვლელს ვერსად ვპოულობდით. დაახლოებით 4 საათი ვიყავით ტალახში ჩაფლულნი.

- ვინ გადაგარჩინათ?
- რაჭველი ბიჭები დავინახეთ, რომლებმაც ტყე გადმოიარეს რამდენიმე სოფელი და შოვში ამოვიდნენ. ამ ბიჭებმა მეწყერისგან დანგრეულ სახლს გამოაცალეს ფიცრები, გზა გააკეთეს და ჩვენამდე მოვიდნენ. საკუთარი სიცოცხლე სასწორზე დადეს სრულიად უცხო ადამიანებისთვის. მათ გამოგვიყვანეს ისეთ ადგილზე, სადაც ფეხის დაღმა შეგვეძლო - მყარ მიწაზე. შემდეგ ვერტმფრენიც დაჯდა და დაიწყო ჩვენი ვერტმფრენში გადასაწილება. ყველას ყოველთვის მაღლობას ვუხედი, საკუთარ ფიქრებშიც და პირადადაც. არავის ამაგი არასდროს დამავიწყებია. როდესაც ის რაჭველი ახალგაზრდები დავინახეთ, იმედის ნაპერწკალმა გავგივლია, გავვიხარა, რომ მოგვანგეს, მაგრამ თუ ღვარცოფში ჩვენს გადასარჩენად შემოვიდოდნენ, ამას ვერ წარმოვიდგენდით.

- როდის გაანალიზეთ, რომ გადაარჩინა და ეს ჯოჯოხეთი თქვენთვის დასრულდა?
- როდესაც გადაგვარჩინეს გოლოში და იქ დაგვხვდა სასწრაფო დახმარების ეკიპაჟი. იქიდან გამომდინარე, რომ პირველ რიგში ქალები და ბავშვები გავანაწილეს, ჩემი მეუღლე ჩვენთან ერთად ვერტმფრენში არ აღმოჩნდა. დიდი ხანი ველოდებოდი დაძაბული და ანერვიულებული სასწრაფოს მანქანაში. როდესაც ჩემი მეუღლე თვითმფრინავიდან ჩამოვიდა და მანქანაში სამივე ჩავსხედით, მაშინ ბოლო ხმაზე დავიწყე ტირილი, მივხვდი, რომ გადაარჩინა, ის ჯოჯოხეთი დასრულდა.

- მაშინ, როდესაც გადაარჩინისთვის იბრძოდით, საკუთარი თვლით ხედავდით, როგორ გაიტაცა მეწყერმა სხვა ადამიანები...
- როდესაც ვხედავდით, რომ ჩვენ თვალწინ ადამიანები მეწყერს მიჰყავდა, დანაშაულის გრძობა გვქონდა, რომ ვერაფრით ვერ

რომ გადაარჩინა, ის ჯოჯოხეთი დასრულდა. როდესაც გადაგვარჩინეს გოლოში და იქ დაგვხვდა სასწრაფო დახმარების ეკიპაჟი. იქიდან გამომდინარე, რომ პირველ რიგში ქალები და ბავშვები გავანაწილეს, ჩემი მეუღლე ჩვენთან ერთად ვერტმფრენში არ აღმოჩნდა. დიდი ხანი ველოდებოდი დაძაბული და ანერვიულებული სასწრაფოს მანქანაში. როდესაც ჩემი მეუღლე თვითმფრინავიდან ჩამოვიდა და მანქანაში სამივე ჩავსხედით, მაშინ ბოლო ხმაზე დავიწყე ტირილი, მივხვდი, რომ გადაარჩინა, ის ჯოჯოხეთი დასრულდა.

ბარანტორი - ევროინტეგრაციის გზაზე

მე-3 გვერდიდან
ტიკასთან შედარებით, ხოლო ეს ხმები რომელი ძალისკენ გადაიხრება, ვფიქრობ, ამას ჩვენი ქვეყნის საგარეო ვექტორი განსაზღვრავს.
- მომავალ საპარლამენტო არჩევნებს საქართველოს პრეზიდენტმა სალომე ზურაბიშვილმა ქვეყნის საგარეო ვექტორის თაობაზე რეფერენდუმი უწოდა. თქვენი აზრი ამის შესახებ...
- ცალსახად, ეს იქნება ჩვენი ქვეყნის ევროპულ ოჯახში ინტეგრაციის სურვილის კიდევ ერთი ფართო და მასშტაბური აღიარება, რომელიც არჩევნების საბოლოო შედეგებით გაფორმდება.
- ხელისუფლებისა და ოპოზიციის მხრიდან საარჩევნო მესიჯები (ხელისუფლების - „ომი თუ მშვიდობა“, ოპოზიციის - „რუსეთი თუ დასავლეთი“) გამოვლინდა...
- ომით და მშვიდობით მანიპულირება, ვფიქრობ, იმ ელექტორატის შესანარჩუნებ-

ლადაა, ვინც დარჩა „ქართულ ოცნებას“, ხოლო „რუსეთი თუ დასავლეთი“ - სამწუხაროდ, ამ საფრთხის წინაშე დღეს ჩვენი ქვეყანა უკვე დგას და ყველამ ერთად ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ ჩვენი ქვეყნის ევროპული მომავლის შესანარჩუნებლად.
- ექსპერტთა თქმით, მომავალი არჩევნები ურთიერთდაპირისპირების ფონზე ჩავივლის. ეს სურათი რა დას დასავლეთს საარჩევნო გარემოს?
- არჩევნებზე დაპირისპირების ხარისხი იზრდება მაშინ, როდესაც არსებობს რამდენიმე მსუხუცე, პოლიტიკური მიზიდულობის მქონე ძალა. სამწუხაროდ, ექსპერტთა მოსაზრებები და მოლოდინები გამართლდება, რადგან 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნებს ეყოლება მსხვილი და მსუხუცე ალტერნატივების მქონე პოლიტიკური პარტიები, ეს კი დაძაბულობის ხარისხს გაზრდის. ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში, მაშინ, როდესაც ყველაზე მნიშვნელოვანი არჩევნები ტარდებოდა, ურთიერთდაპირისპირების, ძალადობის, დაში-

ნებისა და დაძაბულობის ფონზე გვეწვდოდა არჩევნების ჩატარება, წლებადღებ არჩევნებში დაპირისპირების ხარისხს თავისი ისტორიული მნიშვნელობა განაპირობებს.
- ცხადია, არჩევნების უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია კონცეფციები, პროგრამები. ამაზე რისი თქმა შეიძლება?
- მშვიდ და სტაბილურ გარემოში ამომრჩეველი ხმას აძლევს აღნიშნულ კონცეფციებზე დაყრდნობით, მაგრამ 2024 წლის საპარლამენტო არჩევნები თავისი არსით არაორდინარულია და ამომრჩეველი ხმას არა კონცეფციების, არამედ, ქვეყნის საგარეო კურსის შესაბამისად გააკეთებს.
- რამდენად მოსალოდნელია კოალიციური მთავრობის დაკომპლექტება?
- მოსალოდნელია, მაგრამ ამისთვის ოპოზიციურ გეგმას ჯერ კიდევ ბევრი აქვს სამუშაო და მეტი სიხადე შემოსატანი ამომრჩევლისთვის. რა თქმა უნდა, „ქართული ოცნება“ ამომრჩეველების მხარდაჭერით იქნება ლიდერი პარტია, მაგრამ რამდენად ეყოფა

მარტობდით, თუმცა ტალახის ის მასა ჩვენც გვებრძოდა... ვერაფერს ვილოდებდით...
- როგორ მოქმედებდნენ მშველენი და რამდენად დროულად იყო ჩატარებული გადაარჩენის ღონისძიებები?
- მშველენი ნამდვილად თავდაუზოგავად მუშაობდნენ. ადგილობრივი და ჩამოსული მოხალისეებიც იყვნენ მათთან ერთად და ჩვენი სიცოცხლის გადარჩენისთვის იბრძოდნენ. თუ როგორ იყვნენ ისინი სამებრო სამუშაოებში ჩართულები და რა სტრატეგიის ფონზე უწევდათ მუშაობა, ამას მთელი საქართველო ხედავდა.
- ერთი წელი გავიდა. როგორია დღეს შოვი თქვენთვის?
- შოვი ყოველთვის ტკბილ და ბედნიერ მოგონებებს უკავშირდებოდა. თვალები მიბრწყინდებოდა, როდესაც შოვის სახელს ვაგვიგებდი ან იქ ჩავდიოდი. დღეს ყველაფერი შეიცვალა. დღეს შოვი ძალიან მძიმე მოგონებებს უკავშირდება. ჭერჭერობით ვერ შევძლებ იქ წასვლას, რაც შარშან მოხდა, შეიძლება კიდევ განმეორდეს. მგონია, რაღაც მასა კიდევ იქ დარჩენილი და გარემოს ზემოქმედებისგან შეიძლება ისევ ჩამოშალოს. ამ სტრატეგიის ფონზე, ალბათ, მე იქ ველარასდროს წავალ.
- გაქვთ კონტაქტი ტრაგედიას გადარჩენილებთან?
- რასაკვირველია, ოღონდ ცდილობთ, ხშირად არ გავიხსენოთ, რადგან ყველას გვსურს მშვიდად მოვახერხოთ დაძინება და გავღვიძება. ერთმანეთს გვერდით ვუღვაგვართ, ვამხნევეთ. ამ ტრაგედიის შემდეგ ყველანი ერთად შევიკრიბეთ, არ ვკარგავთ ერთმანეთს და ალბათ, ასეც გავაგრძელებთ.
- ის, რისი თქმაც საზოგადოებისთვის გასურს...
- მთელი გულით ვუწუხავ თითოეული გარდაცვლილი ადამიანის გამო, ვუთანაგრძნობ გარდაცვლილთა ოჯახებს. როცა სტიქიის ზონიდან მოვახერხებთ გამოსვლა, დიდი იმედი მქონდა, რომ იმათაც იპოვიდნენ, ვინც ჩვენს თვალწინ წაიღო მეწყერმა. მეგონა, რომ ისინიც სადაც, როგორღაც გადაარჩებოდნენ, თუმცა, სამწუხაროდ, ასე არ მოხდა.

„ოილა“ – ომში... ნანა აკოპიძის გზასავალი

ნანა აკოპიძე 577 20 35 90

რა კარგი იქნებოდა, წერა არ შემძლებოდა, მაშინ უფრო ნაკლები ტკივილებით ვივლიდი დედამიწაზე, - აღნიშნა გაზეთ „აჭარასთან“ საუბარში პოეტმა, ჟურნალისტმა, გამომცემელმა და მედიამკვლევარმა ნანა აკოპიძემ. ის თვლის, რომ ტექსტებს, რომლებიც იწერება და მიდის მკითხველამდე, ერთადერთი დანიშნულება უნდა ჰქონდეს - დააფიქროს ადამიანი, გაუჩინოს ემოცია, რომელიც სინათლისკენ წარუძღვება და გაათავისუფლებს ყოფილი სიმუქებისგან

შეიძლება თამამად ითქვას, რომ ნანა აკოპიძის შემოქმედება სწორედ ასეთია, მრავალგვარ ემოციას ამოგიტივტივებს ქვეცნობიერიდან, შემდეგ კი საძლიერეს საშუალებას, იქ ნაპოვნი, შენთვის მისაღები პასუხებით უფრო მშვიდად განაგრძო გზა. 90-იანი წლების შემდეგ, ამ რამდენიმე თვის წინ, პირველად გამოსცა სრული პოეტური კრებული „ვალა-უვალი“. ამბობს, რომ მწერლობაში მისი ეს დაბრუნება ერთგვარი ვალის დაბრუნებაა იმ მკითხველისთვის, ვისთან კავშირიც დიდხანსი შემოქმედებითი პაუზის მიუხედავად, არასოდეს გაუწყვეტია. ყოველთვის იცოდა, რომ სწორედ მაშინ დაუბრუნდებოდა მწერლობას, როცა გულწრფელად მოისურვებდა და იგრძნობდა, რომ სათქმელი დაუგროვდა. არაერთი რთული წელი გამოიარა, პირდაპირი თუ გადატანილი მნიშვნელობით. იყო ომში, ბრძოლაში, სადაც არ იცოდა, გადარჩებოდა თუ ვერა, თუმცა ყოველთვის სჯეროდა, თუ გადარჩები, მიხვდები, რომ ყველაფრის მიუხედავად, ცხოვრება გაგრძელდება და შენ გამოსავალთან ერთად, აუცილებლად იპოვი თავშესაფარსაც.

- მოგვიყვით, როდის და როგორ შემოვიდა თქვენს ცხოვრებაში პოეზია?

- 90-იანი წლების პოეტი ვარ, ანუ - დამოუკიდებელი, ახალი საქართველოს პოეტი და მიმანჩია, რომ ეს ერთდროულად პრივილეგიაა და ტვირთიც. პრივილეგია იმიტომ, რომ მოვესწარი ახალი საქართველოს დაბადებას, ტვირთი კი ის არის, როცა გიწევს რაღაცის სათავესთან დგომა და გააზრება, რომ ყველა პატარა კენჭი რაღაცაში სწორად უნდა ჩადო, ააშენო. ცხადად მახსოვს ის დღე და სურათი, როცა პოეზია სულ სხვა ფერით და სურნელით შემოვიდა ჩემში. 90-იანი წლების უშუქო, ბნელი დამე იყო, დუმელოთან ვიჩქეი, მერვე კლასში ვიყავი, შემთხვევით გადავწაღე ბესიკ ხარანაულის წიგნი და მივხვდი, რომ ჩემთვის რაღაც აბსოლუტურად ახალს შევეჩე, სრულიად უცხო სამყაროში აღმოვჩნდი. შევეჩე მამალს, რომელიც წითელი

ფარდაგიდან გადმოდის... ბესიკ ხარანაულის მეტაფორები, პასტორალური ყოფის სურათ-ხატები ისე სხვანაირად შემოვიდა ჩემში, პირველად მაშინ დამემართა დიდ პოეზიასთან შეხების კულტურული შოკი. მივხვდი, რომ ჩემი სულისთვის, ფიქრისთვის რაღაც ძალიან მნიშვნელოვანს მივაგენი. ბავშვობიდან ვწერდი, მცდელობები მქონდა. სტუდენტს კიდევ ერთი დიდი ახალი შოკი მივლოდა. ომში გახვეულ ქვეყანაში, როცა პოეზია, ლიტერატურა თითქმის აღარავის ახსოვდა, ასეთ დრ-

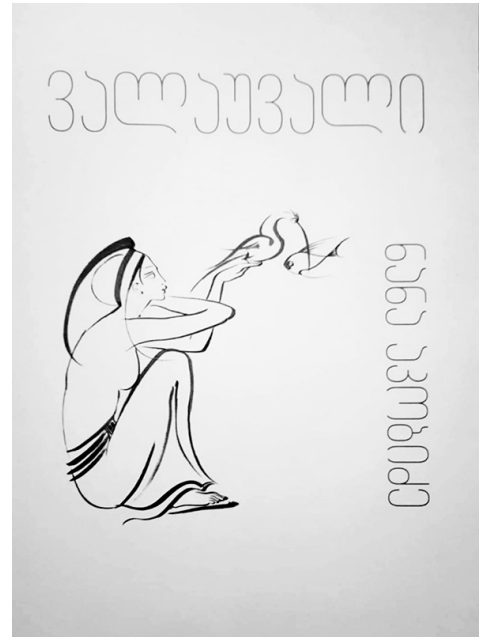
90-იანი წლების პოეტი ვარ, ანუ - დამოუკიდებელი, ახალი საქართველოს პოეტი და მიმანჩია, რომ ეს ერთდროულად პრივილეგიაა და ტვირთიც. პრივილეგია იმიტომ, რომ მოვესწარი ახალი საქართველოს დაბადებას, ტვირთი კი ის არის, როცა გიწევს რაღაცის სათავესთან დგომა და გააზრება, რომ ყველა პატარა კენჭი რაღაცაში სწორად უნდა ჩადო, ააშენო. ცხადად მახსოვს ის დღე და სურათი, როცა პოეზია სულ სხვა ფერით და სურნელით შემოვიდა ჩემში. 90-იანი წლების უშუქო, ბნელი დამე იყო, დუმელოთან ვიჩქეი, მერვე კლასში ვიყავი, შემთხვევით გადავწაღე ბესიკ ხარანაულის წიგნი და მივხვდი, რომ ჩემთვის რაღაც აბსოლუტურად ახალს შევეჩე, სრულიად უცხო სამყაროში აღმოვჩნდი. შევეჩე მამალს, რომელიც წითელი

ბიდან, მაგრამ არის რამდენიმე კადრი, რომელიც არასდროს დამავიწყდება. 90-იან წლებში იქ ყოფნა. წარმოიდგინეთ სოხუმის დაცარიელებული ქუჩები და ქუჩის მეორე მხარეს მოხუცი, რომელიც მარტო მოუყვება სანაპიროს და გულზე სამამულო ომის მედელები უკიდია. ეს იყო ყველაზე სიურრეალისტური კადრი, რაც კი მინახავს - ბომბების ხმის ფონზე, ადამიანი ძველი ომიდან ახალ ომში მოაბიჯებს და მოაქვს თავისი დღესასწაული. ასეთი სევდიანი დღესასწაული მეორე არ მახსოვს. ისევე ომი იყო - ომში... აფხაზეთის ომიდან სხვა კადრებიც მახსოვს, მათ შორის რომანტიკულიც, რომელიც გვახსენებდა, რომ ცხოვრება სადაც გრძელდება და სანამ ცოცხალი ხარ, არ უნდა შეწყვიტო ბრძოლა.

- სანამ კრებულს „ვალა-უვალი“ გამოსცემდით, იყო დიდი პაუზა. ამ დროის განმავლობაში თქვენში გაჩენილ სიკარიელეს რა აგებდა?
- ვდისტანცირდი ლიტერატურული სამყაროსგან, თუმცა პროცესიდან არასოდეს წავსულვარ, სულ ვიყავი მონაწილე. იყო ძალიან დიდი დოზით რუტინა, ყოველდღიური საფიქრალი, 4 შვილის აღზრდა, თუმცა ყოველთვის მახსოვდა, რომ მაქვს ერთი სუპერძალი, რომელიც, როცა დამჭირდება, როცა მოვიინდომებ, ჩემ გვერდით გაჩნდება. ვფიქრობდი, რომ შესაძლოა, ამ ძალის გამოძახებას იმდენად რთულიც მომეყოლოდა, ისეთი დოზით ვერ დამხმარებოდა, როგორც წარმომედგინა, მაგრამ ყოველთვის მჯეროდა, რომ ეს ძალი მაქვს და სწორედ ის არის ჩემი ჯილდოც და სასწაულიც. ჯილდოა, როცა შეგიძლია ნებისმიერი ემოცია აქციო ტექსტად. სასწაულია, როცა ყველაფერს ცხოვრებაში ძალიან სიღრმისეულად აღიქვამ და ვერ ტყბები ყოველდღიურებით.
- თქვენი შემოქმედების ექო... გზავნილი - თაობებისთვის.
- ჰიპოთეტურად, უკანასკნელი დღე რომ დგებოდეს და მითხრან, რამდენიმე გზავნილი გაუშვი შემდეგი ცივილიზაციისთვის, შემიდევი თაობისთვის, პირველი, აუცილებლად ვიტყვი, რომ ყველამ, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდებმა, რომლებიც ეძებენ ახალ უნარებს საკუთარ თავში, უნდა იპოვონ თავისი სუპერძალი და შემიდევი ის გადააქციონ ცხოვრებასთან საბრძოლველ იარაღად. ადამიანებმა არასოდეს უნდა თქვან საკუთარ ოცნებებზე უარი, სწორედ ამის თქმა მინდა ჩემი ტექსტებითაც, რადგან ოცნება მაინც რჩება

სი ფიქრი ერთმანეთში აურია. მათმა საოცარმა ტექსტებმა, რომლებიც იყო ახალი და არ მგავდა აღრე წაიკითხულ პოეზიას, ძალიან იმოქმედა ჩემზე, ამიტომ სულ ვფიქრობ, რომ დავალებული ვარ მათგან. თავისთავად, 90-იანების გარემო ისეთი იყო, რომ რაღაც თავშესაფარი უნდა გეძებნა ახალგაზრდა, 18 წლის ადამიანს, რომელსაც გაქვს გამძაფრებელი აღქმა და წერ ლექსებს. მე და ჩემმა ორმა მეგობარმა პოეტმა - ალექო ცქიტიშვილმა და რეზო გეთიაშვილმა შევექმენით „ბებერი პოეტების ორდენი“, ასე ერქვა გაერთიანებას. დღეს რომ ვფიქრობ, ეს იყო ჩვენი პატარა თავშესაფარი, რომ არ გავეჭვოვებთ მაშინ ცხოვრებას და რაღაცნაირად გადაგვერჩინა თავი, ერთმანეთი, გადაგვერჩინა ჩვენში სათქმელი, ის, რაც გვაწუხებდა. ხშირად ვამბობ, რა კარგი იქნებოდა, რომ არ შემძლებოდა წერა, უფრო შევიგრძებდი ცხოვრებას. სიღრმეებში ქექვის თუ წვდომის გამუდმებული სურვილი ხშირად მიკარგავს სიამოვნების განცდას, რაც მარტივად შეიძლება მიიღო აწმყოში. აღნიშნული გაერთიანება პრივილეგია იყო ჩემთვის, გამართლება, რომ მოვხვდი საჭირო ადგილას, საჭირო ადამიანების გვერდით. შემდეგ ჩვენ წავედით აფხაზეთში - ომის უსურნალესი გავხვდით. უსურნალესიკა ბედისწერად ექცა ჩვენს შემოქმედებას, რადგან უსურნალესიკისა და ლიტერატურის ზღვარზე სიარული გვიწევდა. შემდეგ, დროებით, დისტანცირებული გავხვდი ლიტერატურასთან.

- თუ არსებობს გამორჩეული კადრი, რომელიც აფხაზეთის ომიდან შემორჩა თქვენს მეხსიერებაში?
- ომი სულ გახსოვს, რამდენი წელიც უნდა გავივლიყ, არასდროს მიდის შენი მეხსიერე-

ადამიანის მთავარ იდეალად, რომლისკენაც მივდივართ, მივსწრაფვით. თუ გვეგონება, რომ ეს იდეალი არ არსებობს, ძალიან უინტერესო გახდება სიარული ამ გზაზე, ამიტომ ადამიანებმა თავიანთი წარმოსახვითი თუ რეალური ფიქრებითა და ოცნებებით არ უნდა შეწყვიტონ იდეალისკენ სწრაფვა. დანარჩენი უკვე თავმოყვე აღვნიშნე: მინდა, მეტი ვიფიქროთ.

- თქვენთვის რა არის თავისუფლება?
- ჩემი აზრით, დღევანდელი მოცემულობით, თავისუფლება არის გააზრება იმისა, რომ ერთი ადამიანი ძალიან დიდი ძალაა. ძალა არა ერთობაში, არამედ ინდივიდუალობა და ეს ინდივიდუალობა ქმნიან ერთობას. სამწუხაროდ თუ საბედნიეროდ, მე არ მომიწონს გა-

მოთქმა „ძალა ერთობაშია“. ჩემს წარმოსახვაში ეს არის უკვე ბრუტალური, უმართავი ძალა. ინდივიდუალობის ძალა, რომელიც გააზრებულ ძალას ქმნის, არის ის ძალა, რომელსაც მოაქვს და ქმნის თავისუფლებას. თავისუფლება ისევე და ისევე, გააზრება იმისა, რომ ადამიანმა იცოდეს, რა შესაძლებლობები აქვს, რა უფლებები და ძალა. მიმანჩია, რომ სწორედ ამის ცოდნა თავისუფლებაა. თავისუფალ ერად შედგება ქვეყანა, როცა თითოეული ადამიანი ქვეყანაში საკუთარ უფლებებს, მოვალეობებს, საკუთარ ძალას განიგრძობს. დარწმუნებული ვარ, მოვესწრებით საზოგადოებას, როცა თითოეული ადამიანს ჩვენს ქვეყანაში ეცოდინება, რომ ის ერთი კონკრეტული ადამიანი არის ცვლილებების მომტანი, შემოქმედი და შემძლე იმის გააზრებით, რომ ის არის სრულფასოვანი მოქალაქე.

- როგორ ფიქრობთ, დღეს ლიტერატურა თუ ამბობს სათქმელს?

- ეპოქები იცვლებოდა, ადამიანები იცვლებიან, მოცემულობა, მთხრობნილებები იცვლებოდა, შესაბამისად, დაკვეთაც იცვლებოდა. თუ როგორი უნდა იყოს პოეზია, ლიტერატურა. იმის მიუხედავად, ჩვენ მოვეცუვონება თუ არა, რას ამბობს ლიტერატურა, მე მაინც მგონია, რომ მას წინასწარმეტყველური ძალაც აქვს, ყველაზე მეტად შეუძლია რეალობის ჩვენება. ლიტერატურას შეუძლია გვაფიქროს და როცა ვფიქრობთ, გამოსავალიც იძებნება მაშინ.

- როგორია თქვენი წილი ბათუმი, რას ნიშნავს ეს ქალაქი თქვენთვის?

- ლექსიდან, რომელიც ბათუმს მივუძღვენი, რამდენიმე ტაბს წაიკითხავთ: არიან ქალაქები, ქალაქით ქალაქები, შოს და არას შორის მზეს რომ გააჩნია, დღეს რომ გააჩნია, სულზე რომ გაჩნდება ისეთი ქალაქები, ისეთი ამინდებით, ისეთი არმინდებით, მინდაზე მეტით და დღეს ზღვა აღელდება. არც ისე შორია ჩემგან ეს ქალაქი, ქალივით ქალაქი დღეს უფრო შო არის და გვერდით ქუჩაზე, გვერდით სასტუმროში ვარდით და გვირბილით მეჩლისზე მიდიან, ყველა, ვინც მიყვარდა, ყველა, ვინც შემომხვდა ოდესღაც ქალაქში, რომელიც მიყვარდა. აი, ეს არის ჩემთვის ბათუმი, ყველა, ვინც მიყვარდა, ყველა ვინც შემომხვდა. ძალიან მიყვარს ზოგადად აჭარა, აქ მცხოვრები უთბილესი და უსაყვარლესი ადამიანები.

„შუამთობა – 2024“

მთარ ცინარიმ 599 85 21 14

მთა ღომა

აჭარა-შავშეთის ქედის ერთ განსტობაზეა ღომას, საყენდრიასა და ლაშქის ალბურის საძოვრები. აქ ზაფხულს შუახვევლი და ქედელი მეცხოველეები ატარებენ. 21-ე საუკუნის დასაწყისში მთა ღომამ ტურისტული მიმართულებითაც მეტი დატვირთვა შეიძინა. ტერიტორიაზე ახალი კოტეჯების მშენებლობის ბუმი. შარშან წინაველაზე, ზღვის დონიდან 2200 მეტრ სიმაღლეზე, ტურისტული ლოკაციაც მოეწყო. აჭარის მთიანეთში მთა ღომა ერთადერთ-

თია, სადაც საღვთო დღესასწაული „გვარობა“ იმართება. წაბლანა-ღომას საავტომობილო გზის გაყოლებაზე რამდენიმე პიროვნების უკვდავსაყოფად ხსოვნის წყაროებია გაკეთებული. ღომა ყველაზე ახლო მთაა შუახვევის მუნიციპალიტეტის ცენტრიდან.

ტრადიციული სახალხო დღესასწაული, მრავალი მთის მსგავსად, აქაც მაღალ დონეზე იმართება, მით უმეტეს, რომ ამ ზეიმს წინ უსწრებს ღირსეული პიროვნების, მოფრინებული ვასილ ბერიძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი შეკრება „ვასილობა“. ეს წამოწყება მის შვილს, ცნობილ ბიზნესმენ ჯემალ ბერიძეს ეკუთვნის. მან მერისი-ღომას გზის გაყოლებაზე, 2008 წლის აგვისტოს ომის გმირის, მერისელი ფრიდონ თურმანიძის უკვდავსაყოფად გაკეთებული წყაროს სიახლოვეს, ვასილ ბერიძის წყაროც გააკეთა და წლებგანდელი „ვასილობა“, ტრადიციულად, აქ გამართა.

ღომაზე „შუამთობას“ კიდევ ერთი ღონისძიება ახლდა - მთა საყენდრიას, სადაც მხოლოდ შუახვევის მუნიციპალიტეტის სოფელ წაბლანის მემთეურები არიან, დაარსებდან 100 წელი შეუსრულდა, ამიტომაც მთა ღომაზე გამართული „შუამთობის“ მონაწილეები ზეიმის დაწყებამდე საყენდრიაზე მივიდნენ და მემთეურებს მოახლოებული იუბილე მიულოცეს.

წლებგანდელი „შუამთობას“ რიგი სიახლეებით შეხვდა მთა ღომა. ივლისის ბოლოს დასრულდა წაბლანის ღომამდე ადრე გაყვანილი მაღალი ძაბვის ხის ბოძების ლითონის ბოძებით ჩანაცვლება. გაკეთდა სტადიონი, მოწესრიგდა წაბლანა-ღომას საავტომობილო გზა. „შუამთობის“ ზეიმის ორგანიზატორმა, შუახვევის კულტურის ცენტრის დირექტორის მოადგილემ, მწერალმა ვახტანგ გოგრაჭიძემ მთის ხასხასა მდელითვე სახელდახელოდ მოწყობილ სცენაზე პირველად შუახვევის კულტურის ცენტრთან არსებული ქალთა ფოლკლორულ ანსამბლ „ნაის“ წევრები მიიწვია. მსურველების წინაშე პირველად წარსდგა ახალგაზრდული ანსამბლი „რაი“ ლუკა ზოიძის, დიეგო, დიანა, გიგა გოგიტიძეების, დიანა დიასამიძისა და მარი პაქსაძის შემადგენლობით.

„ხარატულის“ წევრმა ანასტასია ჭინჭარაულმა ანსამბლის რეპერტუარიდან ორი სიმღერა შეასრულა.

„შუამთობის“ მონაწილეებს მიესალმნენ და სახალხო ზეიმი მიულოცეს შუახვევის მუნიციპალიტეტის მერმა ომარ ტაკიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ, აჭარის საავტომობილო გზების დეპარტამენტის უფროსმა გიორგი ცინარიძემ.

- ჩემი ბავშვობა ამ მთასთან მკაცრად არის დაკავშირებული, - თქვა გიორგი ცინარიძემ, - აქ შემონახულმა „შუამთობის“ ადათ-წესებმა დროთა ქარტეხილებს გაუძლო და თაობიდან თაობას გადაეცემა. ხალხურ ტრადიციებთან ერთად, სიახლეებიც შესამჩნევია. მთა ღომა, მისი ინფრასტრუქტურა თანამედროვე მოთხოვნებს უნდა აკმაყოფილებდეს. პირველ რიგში, მოწყობილობები უნდა შეიმუშაოს. საამისოდ მომავალში რიგი სამუშაოები შესრულდება.

თელავის რაიონის სოფელ ბუშეთის მკვიდრია ავთანდილ ღომიძე, რომელიც „შუამთობაზე“ შუახვევლმა მეგობარმა მანუჩარ ქარცივაძემ მოიპატიჟა.

- აქამდე ამ მთების, აქ მოფუსფუსე ადამიანების, აქ შემონახული ხალხური დღესასწაულის შესახებ ცოტა მსმენოდა. ყველას მაღლობა, რომ მომეცა შესაძლებლობა, ეს შესანიშნავი ზეიმი მეხილა და მთების სილამაზით დავმტკბარიყავი, - გვითხრა ავთანდილმა.

კურორტი ბუშეთი

მესხეთის ქედის ერთ ქვაბურშია ჩაგვირისტებული სამთო კურორტი ბუშეთი და მის შემოგარენში არსებული ხულოს მუნიციპალიტეტის 20-მდე სოფლის მკვიდრთა იალაღები. აქვეა ადიგენის მუნიციპალიტეტის ორი დიდი სოფლის - არაღისა და უდეს მკვიდრთა საძოვრებიც. გოდერძის უღელტეხილის შემოგარენში კი ზაფხულს ბელღეთ-დანისპარაულის ხეობის, ვაშლოვანის თემისა და სოფელ დიდაჭარის მოსახლეობა ატარებს.

„შუამთობის“ ზეიმის დღეებზე ყველაზე მეტად მემთეურებს ახარებთ. ამ ულამაზეს მთებში მათთან მოდიან ხულოს ბარის სოფლებში მცხოვრებნი და აქედან ქვეყნის 40-მდე ქალაქსა და რაიონში საცხოვრებლად გადასული მათი ახლობლები.

- უკვე სამი ათეული წელია, ნინოწმინდის რაიონის სოფელ სპასოვკაში ვცხოვრობ. „შუამთობა“ გამორჩეულად მიყვარს. იქაც წამოვიწყეთ სახალხო ზეიმი „ერთობა“, მაგრამ აქ

მოსვლა და ახლობლების, უსაცვარლესი ტერიტორიების მონახულება ყველაფერს მიჩრგენია, - გვითხრა ალექსანდრე მიქელაძემ.

დაარსების დღიდან აქ გამართული ზეიმის მონაწილეებს თავიანთი ხელოვნებით ხიბლავენ ხულოს კულტურის ცენტრთან არსებულ უხუცესთა ქორეოგრაფიულ ანსამბლ „ბერმუხის“ წევრები. ასე იყო წელსაც.

- თაობათა ცვლის პროცესი ჩვენს ანსამბლში გარდაუვალი გახდა. უკვე მეორე წელია, „შუამთობის“ მონაწილეებს ვეღარ ართობს საუკუნის თანატოლი მუხამედ ირემაძე. ახლა ყველაზე უხუცესი 90 წელსაა მიტანებული. ერთი წევრი ვერ გვესწრება ჯანმრთელობის გაუარესების გამო. ანსამბლის ხელმძღვანელ რეზო აბულაძესთან ერთად შეიკრიბნენ უხუცესები, - გვითხრა ხულოს კულტურის ცენტრის დირექტორმა ჯუმბერ აბაშიძემ, - აქვე გეტყვით, რომ „შუამთობის“ ყველა მონაწილე ფეხზე წამომდგარი, ოვაციებით აცილებდა სცენიდან „ბერმუხას“. ამით ერთხელ კიდევ პატივი მიაგეს ხელოვნების იმ ნიმუშებს, რომლებიც ანსამბლის რეპერტუარშია და მის შემსრულებლებს.

ბუშეთის შემოგარენში გამართულ ზეიმს სასურველი და ძვირფასი სტუმარი არასდროს აკლდა. წელს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრის რანგში, „შუამთობის“ ზეიმს პირველად დაესწრო ირაკლი კობახიძე. მასთან ერთად მოვიდნენ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილი, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თო-

რნიკე რიყვაძე, აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძე, საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის, აჭარის მთავრობისა და უმაღლესი საბჭოს წევრები, მუნიციპალიტეტების ხელმძღვანელები, ჩვენებურები თურქეთის რესპუბლიკის ქალაქ ინეგოლიდან მენან ფორთოქალისა (ფუტკარაძე) და ომერ დემირთაშის (მიქელაძე) ხელმძღვანელობით.

დღის 12 საათისთვის სამაროელ სერის ფერდობი მოზიარებით გადაიჭვდა. ღონისძიება მსახიობ ზურაბ ცინცილაძესა და პოეტ ნანა შაინიძეს მიჰყავდათ. შეკრებილებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიყვაძემ.

- „შუამთობა“ გვეერთიანებს, გვაახლოებს. დღეს გვაქვს უფლება, მხრებგაშლილები და ამყინ ვიყოთ. აჭარის მთიანეთს დიდი პოტენციალი აქვს, რომ წვლილი შეიტანოს ჩვენი ქვეყნის გაძლიერებაში. დინამიკურად ვითარდება ეკონომიკა. აქამდე მოცემული ყველა პირობა შესრულდა, მომავალშიც სხვა საქმეებს ბოლომდე მივიყვანთ. მთას, თითოეულ ადამიანს, როგორც არასდროს, ახლა სჭირდება ჩვენი გვერდით დგომა. მაღლობა საქართველოს მთა-

გრობას, საკანონმდებლო ორგანოს, რომ ჩვენს ზეიმს იზიარებენ. ვილოცავთ აქ შემონახულ, მრავალ განსაცდელსა და ჭირვარამგამოვლილ სახალხო დღესასწაულს. ზეიმს მიველოცავ ჩვენს მემთეურებს. სასიხარულოა, რომ უამრავი ახალგაზრდა ესწრება დღესასწაულს და აგრძელებენ იმ ტრადიციებს, თაობებმა რომ მოიტანეს, - თქვა თორნიკე რიყვაძემ.

ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა თავის გამოსვლაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა აჭარის მთიანეთში განხორციელებულ პროექტებს მიანიჭა. გამორჩეულად გაუსვა ხაზი ბათუმი-ახალციხის საავტომობილო მაგისტრალის ხულო-ზარზმის 47-კილომეტრიანი მონაკვეთის რეკონსტრუქცია-რესტავრაციას. „ხულო-ზარზმის გზაზე ბევრჯერ იყო საუბარი და მიხარია, რომ ეს პროექტი წელს ბოლომდე იქნება მიყვანილი... მიხარია, რომ დღეს ამ შესანიშნავ დღესასწაულს ვესწრები. იგი ტრადიციული სახალხო ზეიმი. ჩვენი მიზანია ადამიანების კეთილდღეობაზე ზრუნვა, რაც მომავალშიც გაგრძელდება. ვილოცავთ „შუამთობას“, - აღნიშნა ირაკლი კობახიძემ.

ადამიანებზე, განსაკუთრებით, მთის ადათ-წესებზე მოფერებით იყო გაჭერებული საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილის გამოსვლა:

- ძლიერი მთა ძლიერი ქვეყანაა. „შუამთობა“ ოჯახის წევრების, მეგობრების, მთისა და ბარის ერთიანობის ზეიმი. ეს მშვენიერი მთები ყველას გვეერთიანებს. ასეთი დღესასწაულები ჩვენი კულტურული იდენტობის შენარჩუნების ბალავარია. აქ ვზეიმობთ ჩვენს ერთიანობას, ვეფერებით ადათ-წესებს, კულტურას. მიხარია, რომ ამ შესანიშნავ ზეიმს ვესწრები, ერთმანეთს ვეფერებით. ვილოცავთ და ვისურვებდი, რომ ჩვენს გულებში მუდამ სიყვარული სუფევდეს.

„შუამთობა – 2024“

მე-6 გვერდიდან

მოზიემებს მიესალმნენ აჭარის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძე, საქართველოს პარლამენტის მასობრივი დეპუტატი ანზორ ბოლქვაძე, ხულოს მუნიციპალიტეტის მერი ვახტანგ ბერიძე.

ტრადიციულად, ბეშუმში გამართული ზემისას, „საპატიო ხულოლებს“ ირჩევენ. ამჟამად ეს პატივი ანსამბლ „ბათუმის“ სოლისტ ზაბუა სურმანიძეს, ვეტერან საჯარო მოხელე გურამ აბულაძეს, ექიმ ლეილა ბოლქვაძეს, საფინანსო დარგის ვეტერან შალვა ჯორბენაძესა და საქართველოს ინფრასტრუქტურისა და რეგიონალური განვითარების მინისტრ ირაკლი

ქარსელაძეს ხვდათ წილად. მათ დიპლომები საზეიმო ვითარებაში თორნიკე რიყვაძემ და ვახტანგ ბერიძემ გადასცეს.

ამ კუთხისა და ხულოლებისადმი ყოველთვის კეთილგანწყობილი ვარ. ამერიდან უფრო მეტს ვაპირებ, რომ მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული პროექტები განვახორციელოთ. გაძღვეთ პირობას, რომ ხულო-ზარზმის გზაზე სამუშაოები წლის ბოლომდე დასრულდება. განვიტარებულმა მეწყერულმა პროცესებმა პრობლემები შექმნა. კვლავ პრობლემად რჩება დანისბარაულის მონაკვეთი. სპეციალისტების რეკომენდაციის შემდეგ, ეს პრობლემა დაიძლევა, - გვითხრა ირაკლი ქარსელაძემ.

„შუამთობა“ იყო და რჩება ნიშნობის, ქორწილების სიმბოლოდ. ტრადიცია არც წელს დარღვეულა. ირაკლი კობახიძემ და თორნიკე რიყვაძემ „მაყურლის“ ფონზე ახალი ოჯახის შექმნა დაულოცეს ზეინაბ ზოიძესა და ოთარ ბეჟანიძეს.

მისასალმებელი გამოსვლებისა და „ბერმუხას“ მიერ შესრულებული ცეკვა „განდაგანას“ შემდეგ ზემის მონაწილეთა წინაშე გამოვიდნენ ხულოს სახელოვნებო სკოლასა და კულტურის ცენტრთან არსებული ფოლკლორული და ქორეოგრაფიული ანსამბლები „ციცინათელა“, „ხულო“, „არაგინეთი“, ანსამბლები „მერმისი“, „სხალა“, „ლორჯომი“, ბენდები „ურსა“, „ბანი“ და „ქურის ბიჭები“.

„შუამთობის“ ზემზე მეორედ ვარ, - გვითხრა „ბანის“ ხელმძღვანელმა კობა ნიკოლაძემ, - მე და ბენდის წევრები ბესო კვიციანი, ბექა მიქაძე, ბესიკ მეტრეველი, მათე ფირცხელავა, რაულ ბიწაძე, გელა გოგიშვილი მაქსიმალურად დავიხარჯეთ მოზიემთა გულების დასაპყრობად და, მაგონი, საწადელს მივალწიეთ.

„შუამთობის“ მნიშვნელოვანი ატრიბუტებია სპორტული პაეჯრობები და დოლი. გამარჯვებულები გამოვლინდნენ მკლავებიდში, ფალავნობასა და 2, 4, 6-კილომეტრიან დისტანციებზე ცხენებით ჭირითში. გამარჯვებულები თასებით, მედლებითა და ფულადი პრიზებით დააჯილდოვეს.

- მრავალი „შუამთობის“ მონაწილე ვარ, - გვითხრა ვახტანგ ბერიძემ, - მაგრამ ასეთი ხალხმრავლობა პირველად ვნახე. ეს იმის ნიშანია, რომ ხალხურ ტრადიციას დავიწყება არ უწერია. მადლობა ყველას, ვინც ეს დღე გაგვილამაზა.

ჩირუხი

მრავალი სიახლი შეხვდა წლებადელ „შუამთობას“ აჭარა-შავშეთის ქედზე არსებული მთა ჩირუხი. აქ ზაფხულს შუახევისა და ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტების მარეთისა და მაჭახლის ხეობების 30-მდე სოფლის მეცხოველეები ატარებენ. მაჭახლის ხეობის მკვიდრია ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ნიკო ბერიძენიშვილის ინსტიტუტის დირექტორი როინ მალაყმაძე, მარეთის ხეობის მკვიდრია აკადემიური დოქტორი, საქართველოს საპატრიარქოს ხიჭაურის სასწავლო უნივერსიტეტის პროფესორი, ცნობილი არქეოლოგი, შუახევის მუნიციპალიტეტის ყოფილი გამგებელი ტარიელ ებრაძე. იგი მაჭახლის ხეობაში ჩხუტუნეთის ისტორიულ ციხეზე გათხრებს ამერიკელ არქეოლოგთან, სიეტლის უნივერსიტეტის ლექტორთან, არქეოლოგიის დოქტორთან დევიდ გრეისთან და ამერიკელ დოქტორანტთან ერთად ატარებს. მან და როინმა უცხოელი სტუმრები „შუამთობაზე“ მოიპატივეს. ბატონ დევიდს საზეიმო ღონისძიების დაწყებამდე გავესაუბრეთ.

- თავი სიზმარში მგონია, თვალს ვერ ვაშორებ ამ ლამაზ მოთებს. უკვე მეორე წელია, საქართველოში ჩამოვდივარ და ჩხუტუნეთის ისტორიულ ციხეზე გათხრებს ვაწარმოებთ. აღმოვაჩინეთ ქვევრები, სხვა არტეფაქტები. შესანიშნავი ქვევრანა გაქვთ. მადლობა როინ მალაყმაძეს, ტარიელ ებრაძეს და სულხან მამულაძეს, აქ რომ მომიყვანეს, - გვითხრა დევიდ გრეისმა.

ჭერ ბეშუმის, ახლა კი ჩირუხის „შუამთობები“ გაახალისეს ბენდ „ურსას“ წევრებმა გიორგი ძიწინიძემ, გიორგი გრიგალაშვილმა, ლევან ფერაძემ, კობა შენგელიამ, შოთა ქვარცხავამ.

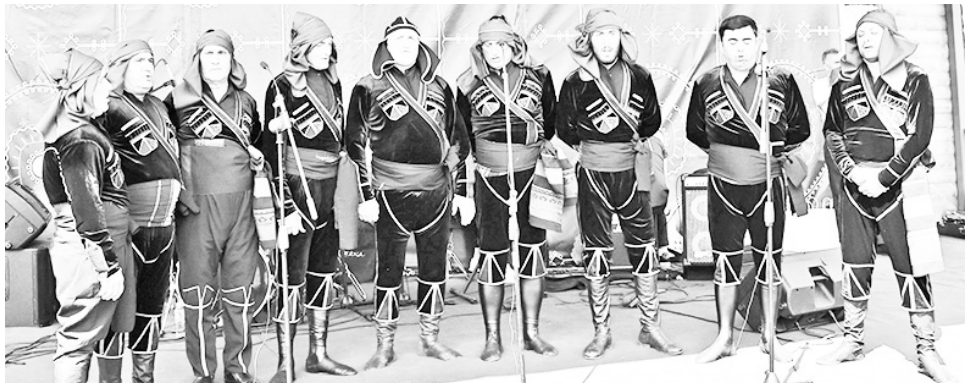
- ბავშვობიდან ამ მთაში მოვდივარ, მემთეურის საქმეც კარგად ავითვისე. მრავალი „შუამთობა“ მახსოვს, მაგრამ წლებადელი გამორჩეულია. ბენდმა „ურსამ“ ჩვენცა და ბავშვებიც გაგვახალისა, - გვითხრა სოფელ ტბეთის მკვიდრმა დარიკო მემიაძემ.

მემთეურს სტუმარი უყვარს. ტბეთელმა ირაკლი გორჩიტაძემ ეროვნული ადატაციების დამცველ მამას შირინ გორჩიტაძეს დაბადებიდან საუკუნოვანი იუბილე ჩირუხში (ჩინალი) გადაუხადა, შემდეგ კი ყველა სტუმარი ზემზეც მიიბაძიეს.

ავგისტოს ცხელი დღე მოზიემებმა რომ კარგად გაატარეს, ეს კიდევ დაადასტურა ჩვენთან კომენტარში ინდოეთის მკვიდრმა, „შუახევიშის“ დირექტორმა სატიშ რამეშ ბჰატმა. „ასეთი ზემი ამ მთებში პირველად ვნახე. სულით ძლიერი, საღი გონების ადამიანები, ცეკვა-სიმღერის მოტრფილენი აქ მეორედ მოსვლის სურვილს გიჩენენ“, - გვითხრა მან.

შარშან და შარშანწინ ბიუჯეტიდან მნიშვნელოვან თანხები იყო მობილიზებული მთა ჩირუხის ცენტრის კეთილშობილად. გაკეთდა სცენა, სპორტული მოედანი, გარე განათება, სხვა ინფრასტრუქტურა. წლებადელი ღონისძიების წამყვანმა, მწერალმა ვახტანგ გოგრაჭაძემ მისასალმებელი სიტყვისათვის სცენაზე შუახევის მუნიციპალიტეტის მერი ომარ ტაკიძე მიიწვია.

ეს სახალხო დღესასწაული საუკუნეების სიღრმიდან იღებს სათავეს. ის ჩვენი კულტურის, იდენტობის, ტრადიციებისადმი ერთგულების გამოხატულებაა. აჭარაში ყველაზე ფასეულ ღონისძიებათა გვერდით „შუამთობაც“ მოიაზრება. მოხარული ვარ, რომ ამ მთაში ბოლო დროს მნიშვნელოვანი ინფრასტრუქტურული პროექტები განხორციელდა, - თქვა მერმა.

ზემის მონაწილეებს მიესალმნენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თორნიკე რიყვაძე, უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძე, რომელმაც მათსთან დაკავშირებული ბავშვობის დროინდელი ეპიზოდები გაიხსენა.

ზემზე შეკრებილებს სიტყვით მიმართეს საქართველოს პარლამენტისა და აჭარის უმაღლესი საბჭოს მასობრივი დეპუტატებმა ანზორ ბოლქვაძემ, ფრიდონ ფუტყარაძემ, შუახევის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე როსტომ ლორთქიფანიძემ.

მუსიკალური ნომრები, სპორტული ასპარეზობები „შუამთობის“ განუყოფელი ნაწილია. როცა პატარა ნია ცეცხლადემ „განდაგანა“ ჩამოუარა, მას ბატონი თორნიკე რიყვაძე ეამბორობა და მადლობა გადაუხადა. მოზიემენი, „ურსასთან“ ერთად, ცეკვა-სიმღერით გაახალისეს შუახევის კულტურის ცენტრთან არსებულმა ანსამბლებმა „ზე-კართან“, „მარეთმა“ და ბენდმა „117“.

ახალგაზრდები ერთმანეთს მკლავებიდსა და ქართულ ჭიდაობაში შეეჯიბრნენ. ჩირუხში „შუამთობა-2024“-ის ფალავანი რიჩარდ ფუტყარაძე გახდა და საზეიმო ვითარებაში ცხვარიც მას გადასცეს. მკლავებიდში უძლიერესი ხვირა ბერიძე იყო.

ჩირუხში მშენებარე „ზიპლანის“ მალე ქვეყნის მასშტაბით უმნიშვნელოვანესი ტურისტული ობიექტების სიაში ჩაეწერება და ამ მთას მეტი მსახველი ეყოლება. თორნიკე რიყვაძემ აჭარის მთავრობის, ქვეყნისა და აჭარის საკანონმდებლო ორგანოების წევრებთან და აჭარის მთიანეთის აღმასრულებელი ორგანოების პირველი პირებთან ერთად, „ზიპლანისზე“ მიმდინარე სამუშაოები დაათვალიერა და კომენტარი „აჭარასთან“ გააკეთა: „აჭარის მთიანეთის მოსახლეობას, გამორჩეულად მემთეურებს ვულოცავ „შუამთობის“ დღესასწაულს, რომელიც ჩვენი ერთიანობის, აქ შემონახული ტრადიციების და იმ დიდი შრომის დაფასების დადასტურებაა, რომელსაც საუკუნეების განმავლობაში ეწეოდნენ აქ მცხოვრები ადამიანები. გამორჩეულად მახარებს ის ფაქტი, რომ ზემს ამდენი ბავშვი და ახალგაზრდა ესწრება. ეს ნიშნავს, რომ წინაპრების დანატოვარი მათთვის ძვირფასია. სასიხარულოა ისიც, რომ ყველა დაპირება, რომელიც მთიანი აჭარის განვითარებისთვის, ხალხის კეთილდღეობისთვის გავცეთ, შესრულებულია. კიდევ და კიდევ ადვინაზე ხულო-ზარზმის საავტონომილო გზის მნიშვნელოვან-რეკონსტრუქციას, რომელიც წლის ბოლომდე დასრულდება და რეგიონს ახალ სიცოცხლეს შესძენს, ხელს შეუწყობს ხულოს, შუახევის, ქედის განვითარებას, სასიკეთოდ აისახება თითოეული ოჯახის ეკონომიკაზე, გაჩნდება ახალი სამუშაო ადგილები. ეს იყო ყველაზე კრიტიკული ინფრასტრუქტურა, რომელიც ყველას ძალისხმევით მოგვარებულია. კიდევ ერთხელ შუახევის მოსახლეობას, მარეთის ხეობას, მთა ჩირუხს მინდა მივულოცო დღევანდელი ზემი, დიდი ტრადიციების შენარჩუნება, თაობებზე გადაცემა. ძალიან მნიშვნელოვანია კიდევ ერთი ამბიციური პროექტი - ორზოლიანი „ზიპლანის“ მშენებლობა. პროექტი სექტემბრის ბოლოსთვის დასრულდება. მისი სახით აჭარაში ახალი ტურისტული ლოკაცია გვექმნება. შუახევის განვითარება, ტურისტული პოტენციალი ახალ ეტაპზე გადადის და პირველი ოგში, აქაურებში ამ სიკეთეს მიზნობრივად გამოიყენებენ. ამ ულამაზეს მთებს კიდევ უფრო მეტი ტურისტული მოინახულებს. დარწმუნებული ვარ, ჩირუხი ღირსეულად იგლის დაიჭერს მსოფლიოს ტურისტულ რუკაზე“, - თქვა ბატონმა თორნიკემ.

18 წლის კოლექციონერი ბინის რეკონსტრუქციის სიაში პირველობისთვის იზრდის

მარია ხოთაძე 27 48 93

ჩვენი სტუმარია 18 წლის კოლექციონერი ნიკა ლუკაშვილი. იგი დისნეის გამომცემის ფიგურებს წლებია აგროვებს. მან ჩადოსნური და ფერადი სამყარო სახლში მოიწყო და თითქმის ყველა ის პერსონაჟი აქვს, რაც დისნეის ანიმაციურ ფილმებში გვინახავს. აღსანიშნავია, რომ ნიკა ამ კოლექციით გინესის რეკორდების სიაში პირველობისთვის იბრძვის, მეორე ადგილი მას უკვე წლების წინ დაუდასტურდა. როგორც თავად გვითხრა, ამჟამად 8 000-ზე მეტი ფიგურა აქვს. ნიკა სოციალურ ქსელებშიც საკმაოდ პოპულარულია, ერთ-ერთ პლატფორმაზე 380 ათასზე მეტი გამომწერი ჰყავს და თავის ფიგურებზე საინტერესო ამბებს გვიზიარებს. აღსანიშნავია ისიც, რომ ნიკა სამსახიობო სფეროთა გატაცებული და ერთ-ერთ ტელესერიალშიც მონაწილეობს.

- ნიკა, როდის და რა მიზნით დაიწყეთ ფიგურების შეგროვება?

- ბავშვობიდან მიყვარდა დისნეის ფილმების პერსონაჟები, იქნებოდა ეს პინოქიო, დამბო თუ ა.შ. მინდოდა მათთან მემგობრა და ახლოს გყოფილიყავი. აქედან გამომდინარე, ინტერნეტში ქექვა დავიწყე და აღმოვაჩინე, რომ არსებობს დისნეის ანიმაციური ფიგურები, რომელიც სამწუხაროდ, იმ დროისთვის საქართველოში არ მოიპოვებოდა. ჩემი ფავორიტი ანიმაცია არის „აოლისა საოცრებათა ქვეყანაში“ და მამას ვთხოვე, მისი გამორეზები ჩემთვის შეეძინა. მან ამერიკიდან, კერძოდ, „ამაზონიდან“ გამოიწერა დისნეის ექსკ-

ნდახან ისეთებსაც, რომლებიც ძალიან იშვიათია. ფეისბუქის „მარკეტფლეისზე“ მსოფლიო მასშტაბით ვთვალიერებ ფიგურებს. შესაძლოა, მაგალითად, ავსტრალიაში ან კანადაში გამოჩნდეს ისეთი ფიგურა, რომელიც კოლექციისთვის მჭირდება.

- საშუალოდ, ერთი ფიგურის ფასი რამდენია?

- ცხადია, ფიგურებს სხვადასხვა ღირებულება აქვს. მინიატურული ფიგურები შეიძლება ერთი დოლარი ღირდეს, შეიძლება 2000-3000 დოლარიც. ძვირად ღირებული კოლექციიდან, სამწუხაროდ, ერთი-ორია ჩემს კოლექციაში, ეს უკვე ძალიან დიდი ფუფუნებაა. ფიგურის ფასი დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად ძველია, როდის არის გამოშვებული, რამდენად ვინტაჟურია, ასევე, ავტოგრაფებიც განაპირობებს მის ღირებულებას - შესაძლოა, ფიგურას ძირზე ავტორის ავტოგრაფი ჰქონდეს დატანილი, ასევე, შესაძლებელია, ანიმაციური კოლექციის ფიგურა იყოს, ლ.წ., მხოლოდ და მხოლოდ 200-300, ან სულაც 20 და 30 ფიგურა იყოს გამოშვებული, ესეც განაპირობებს ღირებულებას. სხვათა შორის, მაქვს ერთი-ორი ფიგურა ავტოგრაფით.

- ამჟამად რამდენი ფიგურა გაქვთ?

- უკვე 8 000-ზე მეტი. აქვე უნდა აღვნიშნო ჩემი ძალიან დიდი სიყვარული „დისნეი ლენდსადში“. ყველა ქვეყნის „დისნეი ლენდში“ ვარ ნამყოფი, ამერიკის გარდა. საუბარი მაქვს ჰონ კონგის, შანაის, ტოკიოს, პარიზის „დისნეი ლენდზე“. ამ უკანასკნელში ჩემი 18 წლის დაბადების დღე აღვნიშნე. ვფიქრობ, ამერიკის „დისნეი ლენდსაც“ ძალიან მალე მოვიხანალებ. ალბათ, იმიტომ მიყვარს ასე ძალიან, რომ საშუალება მეძლევა, საკვარდ გამომგებთან შეხვედრის ურთიერთობა. ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს ნამდვილი, ცოცხალი პერსონაჟები არიან და მათ ველაპარაკები.

- რომელი ფიგურა გყვარებთ ყველაზე მეტად?

- ძალიან რთულია რომელიმე ერთის გამოჩვენა, თუმცა ალისას პირველი კოლექცია, რომელიც მამამ მიყიდა, ჩემთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი და ღირებულია. ასევე, ძალიან მიყვარს კერამიკის კოლექცია, რომელიც ულამაზესია.

- როგორ გიცი, თქვენი კოლექცია დაზღვეულია...

- დიახ, თუ მიწისძვრა მოხდა, ან გაუთვალისწინებელი გარემოებით დაზიანდა რომელიმე ფიგურა, კოლექცია დაზღვეული მაქვს. მას შეაფასებენ და ჩვეულებრივ ანაზღაურდება. სამწუხაროდ, ჭირჭირობით ვერ მოვახერხე თაროების მინებით დაფარვა, ღია თაროებზე მაქვს განთავსებული, თუმცა, სამომავლოდ, ფიგურების უსაფრთხოებისთვის, თაროების მინით დაფარვას აუცილებლად ვაპირებ.

- სოციალურ სივრცეში საკმაოდ ბევრი გამომწერი გყავთ...

- დიახ, „ტიკტოკზე“ 380 000-ზე მეტი ქართველი გამომწერი და გულშემატკივარი მაქვს, „ინსტაგრამზე“ კი 40 000-ზე მეტი. მინდა მთელი გულით მოვიცხოვო თითოეული მათგანი, ისინი ძალიან დიდ მოტივაციას მაძლევენ. ადევნებენ თვალს ჩემს კოლექციას, მისვამენ სხვადასხვა სახის კითხვას, მაძლევენ რჩევებს. სხვათა შორის, „ტიკ ტოკზე“ ჩემს კონტენტში ბებიაც იღებს მონაწილეობას და ჩემი დაც. ვფიქრობ, ძალიან გამიმართლა,

დის. ვთამაშობ მათეს როლს, ძალიან საინტერესო პერსონაჟია. სიმართლე გითხრათ, ყოველთვის მიზიდავდა ნეგატიური პერსონაჟების ყურება და აღმოჩნდა, რომ თამაშიც კმაყოფილი ვარ ჩემი პირველი როლით და დიდი იმედი მაქვს, მაყურებელსაც მოსწონს. მალე სერიალის მესამე სეზონი იწყება და მაყურებელს ბევრი საინტერესო რაღაც ელოდება.

- მშობლების დამოკიდებულება როგორია თქვენი შობის მიმართ?

- მინდა მათ სახალხოდ გადაეხადო ძალიან დიდი მადლობა ხელშეწყობისთვის, დახმარებისთვის. არასოდეს უთქვამთ - რატომ აგროვებ, რად გინდა... მამა, ბებია ყოველთვის მენხარებიან, იგი არა მხოლოდ ბებია, ჩემი უფროსი მეგობარია. სხვათა შორის, მშობლებთან დაკავშირებით ბევრი კითხვა აქვთ, აინტერესებთ, სად არიან, რას ჰგებობან. ბევრს ჰგონია, რომ ემიგრანტები არიან, მაშინვე კი ოლიგარქი ჰგონიან (იცინის). ასე არ არის, ისინი ჩემთან ერთად ცხოვრობენ საქართველოში, უბრალოდ, არ უყვართ სოციალურ სივრცეში გამოჩენა.

- სამომავლოდ რა გეგმები გაქვთ?

- ჩემი მიზანია, დავიპყრო ჰოლოვუდი (იცინის), ასევე, ვიშუშო „დისნეი ლენდში“ ანიმაციურად. სხვათა შორის, უკვე მაქვს გარკვეული სახის შემთავაზებები. შანაში, ორლანდის დისნეის კოლექსში ვასაუბრებ გავიარე და ყველაფერს ვაკეთებ იმისთვის, რომ განათლება ამერიკაში მივიღო. ჩემი ფავორიტი კოლექციიდან მოწვევაც მივიღე. აქედან გამომდინარე, ძალიან დიდი შანია, რომ მარტში ამერიკაში გავაგრძელო სწავლა ჩემი საყვარელი პროფესიით, კინო-სამსახიობო ფაკულტეტზე.

ლუზიური ნაკრები. ძალიან მომეწონა და მალევე შემიყვარდა. იგი დღესაც განსაკუთრებულად ადვილს იკავებს ჩემს კოლექციაში. შემდეგ უკვე აზარტში შევედი, ახალი პერსონაჟები მომიანდა, თუმცა, სამწუხაროდ, როგორც უკვე აღვნიშნე, საქართველოში არ იშოვება ეს ფიგურები. უნდა გამოიწერო ამერიკიდან, იბრძოლო აუქციონებზე და ა.შ.

- რა სახის ფიგურებია თქვენს კოლექციაში?

- ეს არის ძალიან ბევრი ბრენდის დისნეის ანიმაციური ფიგურები, შეხვდებით ჯიმ შორის ხის კოლექციას, ულამაზესი ხის ფიგურებია. ასევე, ჩემს საყვარელ კერამიკის კოლექციას, საუბარი მაქვს „დისნეი შოუ კეისის“ ფიგურებზე, რომლებიც ყველაზე ძვირია ჩემს კოლექციაში და ასევე, პატარა დისნეის მინიატურებსაც, რომლებიც „დისნეი სთორის“ ექსკლუზიური ორიგინალი ფიგურებია. არის „გემინიგ“ ფიგურებიც, საუბარი მაქვს „დისნეის ინფინიტის“ მოდელებზე, მაქვს ვინტაჟური ფიგურებიც, რომლებიც იმ დროს გამოვიდა, როდესაც უოლტ დისნეის 100 წლის იუბილე შეუსრულდა. ასევე, „შა-შეტი“ ფრანგული კოლექცია, რომელიც მხოლოდ ლუვრში იყიდებოდა. საბედნიეროდ, სხვადასხვა ბრენდის უმეტესი კოლექცია სრულად მაქვს ჩემი პირადი კოლექციაში.

- როგორ შეიძინეთ ისინი?

- მათი შეძენა მარტივი არ არის. რაღაც პერიოდში, საქართველოშიც იყო ასეთი ფიგურები, საუბარი მაქვს გერმანულ მინიატურულ ფიგურებზე, ასევე, შესაძლებელი იყო „სექსენდ ჰენდშიც“ გამოჩენილიყო რაიმე, თუმცა ეს ხდებოდა ძალიან იშვიათად. ძირითადად, უნდა გამოიწერო, ან „ბების“ აუქციონებზე იბრძოლო. „ამაზონზეც“, საკმაოდ ხშირად ჩნდება ფიგურები, ეს იმ შემთხვევაში, როდესაც ახალი მოდელები გამოდის. „ბების“ კი სახლდან ყოდიან ფიგურებს, ხა-

რომ ასეთი კარგი აუდიტორია მაქვს და მათთან ურთიერთობა მაქვს. თავდაპირველად, „იუთუბზე“ მქონდა გვერდი, სადაც დღეს 20 ათასზე მეტი გამომწერი მაქვს. ერთი წლის განმავლობაში ვიღებდი სხვადასხვა სახლის ვიდეოებს, მქონდა ფიგურების განყუთვის ვიდეოები, ეს პროცესი ჩემთვის რთული არ ყოფილა. ძალიან მალევე მივეცი ამ ყოველივეს სერიოზული სახე და დღეს საკმაოდ ბევრ კომპანიასთან ვთანამშრომლობ ხანგრძლივად, წარმატებული ხელშეკრულებებით.

- თქვენს პროფესიაზე გვიამბეთ, როგორ გიცი, მსახიობი ხართ...

- პირველი ნაბიჯები სამსახიობო კარიერაში ტელესერიალ „ცვალებად ნიშნებს“ უკავშირდება, რომელიც „კავია +“-ზე გა-

ბონიოს სიხის განახლებული სამუზეუმო სივრცე ბაისსა

ხატია იაშვილი 555 18 48 88

გონიო-აფსაროსის არქეოლოგიურ-არქიტექტურული კომპლექსის ტერიტორიაზე სამუზეუმო სივრცე განახლდა, ბეტრას ციხის ტერიტორიაზე კი ახალი სამუზეუმო სივრცის მოწყობა დასრულდა.

ახალ, თანამედროვე ტიპის სამუზეუმო სივრცეებში განთავსებულია გონიოსა და ბეტრას ციხეზე არქეოლოგიური ექსპედიციე-

ასევე, აჭარის მთავრობის, სამეცნიერო წრეებისა და სამუზეუმო სფეროს წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს ხელმძღვანელის ზაურ ახვლედიანის განცხადებით, სააგენტოს ინიციატივითა და ფინანსური უზრუნველყოფით, ამჯერად განახლდა მუზეუმის ინტერიერი, მოეწყო თანამედროვე სტანდარტების

ბის დროს აღმოჩენილი არტეფაქტები. გონიო-აფსაროსის მუზეუმ-ნაკრძალი 1994 წელს დაარსდა. ადგილობრივი და საერთაშორისო ექსპედიციებისა, ციხის შიდა ტერიტორიაზე არაერთი არქიტექტურული ნაშთი თუ არტეფაქტი აღმოჩნდა. 2008 წელს ციხის ცენტრალურ ნაწილში გაიხსნა საგამოფენო სივრცე, სადაც წარმოდგენილი იყო იმ დროისათვის აღმოჩენილი ნივთები.

გონიოს ციხის განახლებული სამუზეუმო სივრცის გახსნის ოფიციალურ ღონისძიებას ბათუმის მერი არჩილ ჩიქოვანი, ბათუმის მაჟორიტარი დეპუტატი საქართველოს პარლამენტში რეზანე კონცელიანი, უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე დავით გაბაიძე, უმაღლესი საბჭოს წევრები ტიტე აროშიძე და დავით ბაციკაძე, ბათუმის საკრებულოს თავმჯდომარე რამაზ ჭინჭარაძე, განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი მია ხაჩიშვილი,

სამუზეუმო სივრცე, გადახალისდა და განახლდა სამუზეუმო ექსპონატები, შიდა სივრცის დამატა ახალი არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი არტეფაქტები, ტერიტორიაზე განთავსდა „რომაული ყაზარმა“.

„მონარული ვარ, რომ დღეიდან ბათუმელები და ჩვენი ქალაქის სტუმრები თანამედროვე სტანდარტების სამუზეუმო სივრცით სარგებლობას შეძლებენ. გონიო-აფსაროსის კომპლექსი მნიშვნელოვანი ობიექტია როგორც არქეოლოგიურ-არქიტექტურული, ასევე ტურისტული მიმართულებით, რადგან ჩვენი ქალაქის ერთ-ერთ საინტერესო ატრაქციას წარმოადგენს. მნიშვნელოვანია, შევინარჩუნოთ ისტორიული ძეგლები, სათანადოდ მოვუაროთ მათ და გადავცეთ მომავალ თაობებს“, - განაცხადა ბათუმის მერმა არჩილ ჩიქოვანმა.

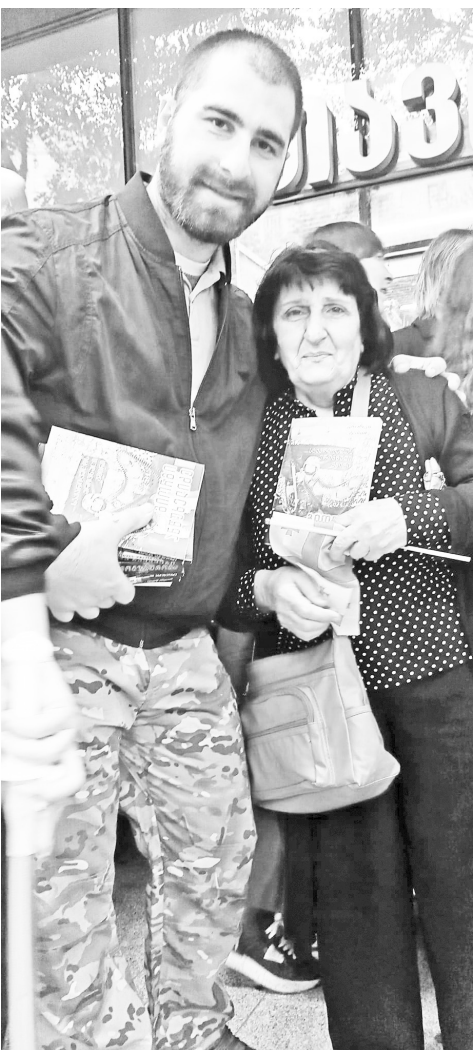

გიორგი ანუხელიძე - გამარჯვების სიმბოლო!

მანანა ძიძიშვილი 598 24 94 97

2008 წლის აგვისტოს იმ მძიმე დღეებს როცა ვიგონებთ, გული დარდით გვევსება. ჩვენ, უფროსები, ამას სულ სხვაგვარად განვიცდით, მოზარდები კი კარგად ვერ აცნობიერებენ, თუ რა მოხდა იმ მძიმე ზაფხულის ხუთ დღეს. მაგრამ... აქ პატარა გადახვევას გავაკეთებ

2024 წლის 26 მაისს თბილისში ვიმყოფებოდი. მართალია, დედაქალაქში დღესასწაულის აღსანიშნავად არ წავსულვარ (ექიმთან ვიზიტი მქონდა ჩანიშნული), მაგრამ მაინც გადავწყვიტე შეგვეერთებოდი იმ ადამიანებს, ვინც მიუხედავად ცუდი ამინდისა, მაინც გამოვიდა რუსთაველზე, სადაც ამ ზემის ძირითადი ადგილი იყო. მეტრო „თავისუფლებაზე“ ამოვიდი, მიმდინარე, იქიდან ჩავყოლოდი ქუჩას. მეტროს გამოსასვლელთან ერთი ახალგაზრდა კაცი მოვიდა და საყიდლად წიგნი შემთავაზა, ვკითხე, რა წიგნიამეთქი. გიორგი ანუხელიძის. დაუფიქრებლად გავუწოდე ფული და, რა თქმა უნდა, შევიძინე. თან გულში გავიფიქრე: თავისუფლების მოედანზე, წიგნი თავისუფლებისთვის ზვარაკად შეწირულ ბიჭუნად და თან დამოუკიდებლობის დღეს რომ ვთავაზობენ, ალბათ, არის ამაში რაღაც დამთხვევა-მეთქი. გარეთ საკმაოდ წვიმიდა, გადაღებას დაველოდე, თან თვალებით იმ ბიჭს ვეძებდი... ვიპოვე კადრები. ვკითხე, ავტორი ვინ არის და, მეო, - მიპასუხა. გიორგი ტაბიძე აღმოჩნდა. მიმდინარე გავსაუბრებოდი, მაგრამ ჩქარობდა, მაშინ ფოტო გადავიღეთ და ავტოგრაფიც დამიწერე-მეთქი. ესეც ნაჩქარევად შემისრულა. იცით, რატომ მომინდა მასთან გასაუბრება? თან გამიხარდა, თან გამიკვირდა, რომ ახალგაზრდა კაცს ეროვნულ გმირზე მოუხდა წიგნის დაწერა.

გიორგი ანუხელიძე მამასთან ერთად წიგნს ატარებს.

როცა ომი დაიწყო, გიორგი 24 წლის იყო, წიგნის ავტორი გიორგი კი 12-ის. დედამ სახლში მისული გააფრთხილა, არსად წასულიყო. „მასხოვს ომის მცირე დეტალები: როგორ აშუქებდნენ ცეცხლისგან გადათუთქულ შენობებს, ნაკუწებზე ქვეყნის სახლებს, განადგურებულ მანქანებს. მასხოვს გადაცემები ჯარისკაცებზე, მათ სიმამაცეზე და მათ გმირულ სიკვდილებზე. დრო გადიოდა და მართლაც ბევრი გადაცემა იწერებოდა აგვისტოს ომზე... ჩემთვის ყველაზე დასამახსოვრებელია ქართველი მეტროპოლიტი, რომელსაც აწამებდნენ, წიხლებით შედგენენ, მაგრამ მაინც ვერ დააჩოქეს, მაინც ვერ გატყვეს. მის თავზე არსებული მეწამული ცარგვალის ქვეშ სიცოცხლე ველარ ღვიოდა. იგი მაინც არ დარკებოდა და ტირან მტერს ღუმელით ეკვებებოდა; იარებიდან სისხლი სდიოდა, მაგრამ კვლავ მეტროპოლის თვალებით იცქირებოდა... თვალეზში საქართველოს თელი ისტორია ეხატა. უბრძანებდნენ, რომ ოსეთის მიწისთვის ეყოცნა, რომ საკუთარი სამშობლოს დროშა ფეხით გაეთელა, მაგრამ წამითაც არ შეტოვებულა. მასში წამითაც კი არ აკიფებულა სიკვდილის შიში... ჩვენმა გმირებმა საქართველო შემოგვინახეს... ეს კადრები ახლაც თვალწინ მიდგას და უსაზღვრო მოტივაციას მაძლევს... თავად გიორგი ანუხელიძე იყო, არის და იქნება ჩემთვის მოტივაცია, ჩემთვის სამაგალითოა მისი მოთმინება, შეუპოვრობა, მუხლომოდერეკლობა და ქედმოუხრელობა... როგორ ამაყად იცავდა საქართველოს სახელს...“, - წერს პროლოგში ავტორი.

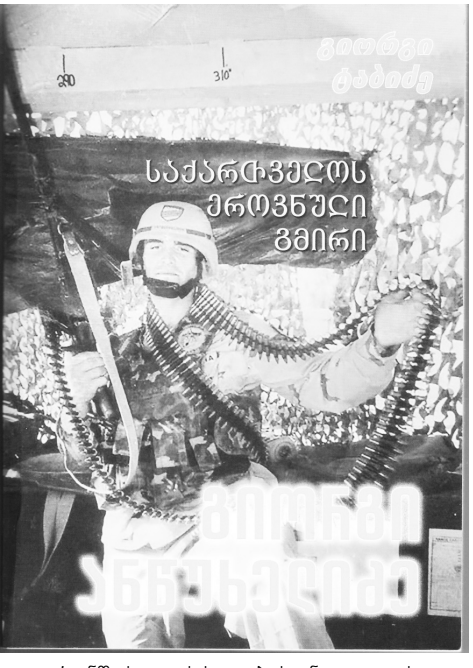
წიგნი მთლიანად გიორგი ანუხელიძის ხანმოკლე, მაგრამ დაბადებიდან გმირობამდე მისულ ცხოვრებას ეხება, არის ბიოგრაფიული ხასიათის - მშობლები, ახლობლები, პირველი ზარი, პირველი მასწავლებელი, მისწრაფებები, ბავშვობა, მოზარდილობა... ყველაფერი ის, რაც მოჰყვება სოფელში ბიჭის ცხოვრებას - თევზაობა, ნადირობა (მამასთან ერთად), ცხენის გახედნა, ალაზანში პატარა ბიჭის გადარჩენა, სავალდებულო ჯარი, ერაყში სამსახური, დაბრუნება, სიყვარული, შვილების შექმნა გამოწვეული დიდი სიხარული... მისი გამოგონებელი გმირობა...

...გიორგი ანუხელიძის ცხედარი ექსპერტიზამ დაადასტურა, ის და სხვა გმირები თბილისში, მუხათვერდის სასაფლაოზე არიან დაკრძალულნი. ცხედრებს საპატიო გაცივლება მოუწყვეს. ეს ის ბიჭები იყვნენ, ვინც ცხოვრებას მხოლოდ ახლა იწყებდა. „უთანასწორო ომმა ყველაფერი სხვაგვარად დახატა... მათ უკვდავ სულებს დრომ ვერაფერი დააკლო. დღემდე ვისხენებთ გმირებს და დღემდე გვახსოვს ეს სისხლიანი აგვისტო, ასე იქნება მარად“...

2013 წლის 13 აპრილს გიორგი ანუხელიძეს საქართველოს ეროვნული გმირის წოდება მიენიჭა, მის სახელს ატარებს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სერჟანტთა მომზადების აკადემია, თუშეთში კავკასიონის მთავარი წყალგამყოფი ქედის სამხრეთ განსტობაზე მდებარე ერთ-ერთი უსახელო მწვერვალზე მის სახელს ატარებს, 2021 წელს მასზე დოკუმენტური ფილმი გადაიღეს, სოფელ ქვემო ალვანში მისი ხსოვნისადმი მიძღვნილი კვირეული იმართება. გიორგი ანუხელიძეს დარჩა ორი შვილი - ლევანი და ანა.

გიორგი ანუხელიძე ჭეშმარიტი გმირია, იცოდა, რომ „სიკვდილი გარდაუვალი იყო, მაგრამ მაინც არ შედრკა, არ დაიჩოქა, ვერ უღალატა საქართველოს, თავის ოჯახს... თავისი ცხოვრებით მაგალითი დაგვიტოვა, რომ გვებრძოლა, ლევან და ანა ანუხელიძეებს დაუტოვა სიტყვა! სიტყვა - უშიშრობის! სიტყვა - სამშობლოს სიყვარულის! სიტყვა - ერთგულების! სიტყვა - რწმენის! და, რაც მთავარია, სიტყვა - მშვიდობის!“ - წერს ავტორი.

გიორგი ტაბიძის წიგნი „საქართველოს ეროვნული გმირი - გიორგი ანუხელიძე“, გმირის მეუღლის - მაცა ჩიკვილიძის, მამიდის

გიორგი ანუხელიძის ფოტო - ნათია და ხათუნა ანუხელიძეების, მისი მასწავლებლის - ლილი მუთარზაშვილის, მეგობრის - გიორგი კურდელაშვილის მიწოდებული ინფორმაციით დაიწერა (წიგნის რედაქტორია ნაზი მეშველიანი, დიზაინერ-დამკაბადონებელი - ზაზა გელაშვილი).

წიგნი, რომ იტყვიან, ერთი ამოსუნთქვით იკითხება. ვფიქრობ, იგი ყველა ქართველმა უნდა წაიკითხოს და განსაკუთრებით ახალგაზრდობამ.

რაც შეეხება თავად ავტორს, გიორგი ტაბიძეს, მან ლექსებისა და მოთხრობების წერა 15 წლიდან დაიწყო. პირველი კრებული 2021 წელს გამოაქვეყნა. ამჟამად 5 წიგნის ავტორია. როგორც ამბობს, მომავალში წიგნის გამოცემას კვლავ აპირებს.

თემურ სამხარაძე ევროპის ჩემპიონია

მანანა ძიძიშვილი 598 24 94 97

სტამბულში მიმდინარეობს ევროპის ჩემპიონატი კლასიკურ წოლში, რომელშიც წარმატებით იასპარეზა საქართველოს ნაკრების წევრმა, აჭარის ავლეთის რეგიონალური ფედერაციის წევრმა თემურ სამხარაძემ. მას 120+ კილოგრამ წონით კატეგორიაში ვერავინ აჯობა და ევროპის ჩემპიონის ტიტული და ოქროს მედალი დაისაკუთრა. აღსანიშნავია ისიც, რომ სპორტის ამ სახეობაში, ისტორიაში პირველად, საქართველოს ნაკრებმა გულწრფელ ჩათვლაშიც პირველი ადგილი დაიკავა. გულდასაწყობ საქართველოს ნაკრებს, მათ მწვერთვლებს ამ შესანიშნავ წარმატებას!

თემურ სამხარაძე ევროპის ჩემპიონია.

განხილვა

გაზეთ „ლიტერატურული მესხეთის“ რედაქცია აცხადებს ლიტერატურულ კონკურსს კოეზიაში

საკონკურსო მასალა იგზავნება დევიზით (დევიზი უნდა მიეთითოს როგორც კონკრეტულ, ასევე შიგთავსზე). ერთი კონკრეტული იგზავნება საკონკურსო ლექსები, მეორე კონკრეტული - ავტორის გვარი და სახელი, მისამართი, საკონტაქტო ტელეფონი, ლექსების სათაურები (როგორც კონკრეტულ, ასევე ლექსებზე არ უნდა მიეთითოს ავტორის ვინაობა). კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლია საქართველოსა და უცხოეთში მცხოვრებ ყველა მოქალაქეს, გარდა გავი

ზეთ ლიტერატურული მესხეთის“ რედაქციის თანამშრომლებსა, სარედაქციო საბჭოს წევრებისა და ჟიურის წევრთა ოჯახის წევრებისა. დაწესებული პრემიები: პირველი პრემია (1500 ლარი) - ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიისაგან; მეორე პრემია (1000 ლარი) - კერძო პირ ელდარ ალიევისაგან; მესამე პრემია (600 ლარი) - სამცხე-ჯავახეთის სახელმ-

წიფო უნივერსიტეტისაგან; მეოთხე პრემია (400 ლარი) - თსუ-ის მორფოლოგიის ინსტიტუტისაგან. საკონკურსოდ იგზავნება მხოლოდ გამოუქვეყნებელი ლექსები, არა უმეტეს ხუთისა, ნახევდი ფორმით. კონკურსში გამარჯვებულთა დაჯილდოების სახეობა ცერემონია გაიმართება სოფელ რუსთაველში, პოეზიის ტრადიციულ სახალხო დღესასწაულ „შოთაობაზე“. საკონკურსო ლექსების მიღების ბოლო ვადაა 2024 წლის 10 სექტემბერი და იგზავნება შემდეგ მისამართზე: 0500, ასპინძის მუნიციპალიტეტი, დაბა ასპინძა, თამარის ქუჩა №3.

ბაზემ „ლიტერატურული მესხეთის“ რედაქცია

კონკურსი - სტუდენტებისთვის

სტუდენტთა დახმარების პროგრამის ფარგლებში, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ კონკურსი გამოაცხადა. პროგრამის ფარგლებში შესული ცვლილების თანახმად, კონკურსში მონაწილეობის

მიღება შეუძლიათ იმ სტუდენტებს, რომელთა ოჯახების მაქსიმალური სარეიტინგო ქულა სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ბაზაში ნაცვლად 100 000-ისა, განისაზღვრა 150 000-ით. განაცხადების მიღება დაწყებულია და 30 აგვისტოს ჩათვლით (18:00 საათამდე) გავრცელდება. თუ რა კრიტერიუმებს უნდა აკმაყოფილებდეს სტუდენტი, რომელიც პროგრამაში ჩაერთვება, ამის შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ ბმულზე: <http://adjara.gov.ge/description.aspx?gtid=1194287>

<p>ღირაძე</p> <p>მამუკა გარიძე</p>	<p>გამომცემი რედაქტორი</p> <p>ირმა შარვაშიძე</p> <p>ლიტერატურული რედაქტორი</p> <p>ეთერ სომერიძე</p>	<p>რედაქცია პასუხს არ აგებს უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე სარედაქციო განცხადებების შინაარსსა და სტილზე.</p> <p>ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რედაქციის უფლებით.</p> <p>რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდება.</p>	<p>გამომცემელი - შპს «ბაზემი» აჭარა ლა ალმარია»</p> <p>პოლიგრაფიული მომსახურება - შპს «კოლორ პრინტი»</p> <p>მის: ძ. თბილისი, ე. ბაღდაძის ძ. №3.</p>	<p>მისამართი: 6000, ბათუმი, გრიგოლშვილის ძ. №2</p> <p>ტელ: 27-13-31</p> <p>აივანი და დაახლოებული ბაზეთ აჭარის კომპ. ცენტრი</p> <p>დასაბუთებად ხელმოწერილია 8/08/24, 17 სთ.</p>
--	---	--	--	--

საერთაშორისო ფესტივალს „ღამის სერენადები“ მისი დამაარსებლის, ლეონდარულ მავიოლინა ლიანა ისაკაძის სახელი მიენიჭა

წელს ფესტივალის აღდგენიდან მე-16-ედ ჩატარდება და საქართველოს სამი ქალაქი: ბორჯომი, ბათუმი და თბილისი უმასპინძლებს. ფესტივალის 21 აგვისტოს ბორჯომში, სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანი“, ღამის ცის ქვეშ, საზეიმოდ გაიხსნება

23 აგვისტოს, 20:00 საათზე, ბათუმში, ილია ჭავჭავაძის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრში, მარიო სტეფანო პიეტროდარკი (ბანდონიონი, იტალია) და ფესტივალის საბაზო ორკესტრი საქართველოს ვირტუოზები (პირველი ვიოლინო ლელა მჭედლიძე) შეასრულებენ ცნობილი კომპოზიტორების ნაწარმოებებს: ენო მორიკონე - სამი თემა; ნინო როტა - მიძღვნა ფედერიკო ფელინის; ხალედ მუზანარი - პოპური; კარლოს გარდელი - Volver; Por una Cabeza; ასტორ პიაოლა - მელიოდა ლა მინორი; Adios Nonino; Vuelvo al Sur; Milonga del Angel; დიდი ტანგო.

ფესტივალის მეორე საკონცერტო დღეს, 25 აგვისტოს, 20:00 საათზე, ბათუმის ილია ჭავჭავაძის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრი უმასპინძლებს ელვინ ზოვა განიევს (ვიოლინო, აზერბაიჯანი/თურქეთი) და ფესტივალის საბაზო ორკესტრს „საქართველოს ვირტუოზები“ (პირველი ვიოლინო - ლელა მჭედლიძე). საკონცერტო პროგრამაშია: ანტონიო ვივალდის - წელიწადის დრონი; ასტორ პიაოლას - ბუნოს-აირესის წელიწადის დრონი; ნიკოლო პავანინის - კაპრისი №24.

15 სექტემბრიდან „ღამის სერენადები“ თბილისში გადაინაცვლებს. თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ დარბაზში 15 სექტემბერს, 20:00 საათზე, ბეატრიჩე ვენეცი

(ღირიჟორი, იტალია), სანდრო ნებეირიძე (ფორტეპიანო, საქართველო) და ეროვნული სიმფონიური ორკესტრი შეასრულებენ ოტორინო რესპიგის რომის პინიებს, სერჯი რახმანინოვის საფორტეპიანო კონცერტს №3 რემინოტი, თხზ. 30.

17 სექტემბერს, 20:00 საათზე, თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდი დარბაზი მარიამ როინიშვილის (სოპრანო, საქართველო), ლიზი რამიშვილის (ჩელო, საქართველო), გიორგი თაყაიშვილის (კლარნეტი, საქართველო) და ფესტივალის საბაზო ორკესტრის „საქართველოს ვირტუოზები“ (პირველი ვიოლინო ლელა მჭედლიძე) ერთობლივ კონცერტს უმასპინძლებს. საკონცერტო პროგრამაშია: ალბერტო ნეპომუსენუს - სიმებიანი კვარტეტი №3 „Brasiliere“; ალბერტო ნეპომუსენუს - Andante espressivo სიმებიანი საკრავებისთვის; ალბერტო ნეპომუსენუს - სერენადა სიმებიანი საკრავებისთვის; ჰეიტორ ვილა-ლობოსის - მე-18 საუკუნის პოეტის სიმღერა, Cancao de cristal, Samba Classico, Modinha, Melodia Sentimental; შიკინია გონზაგას - Corta Jaca; ზეკინია დე აბრეუს - Tico Tico.

„ღამის სერენადები“ 18 სექტემბერს, 18:00 საათზე, თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის მცირე დარბაზში გაგრძელდება და ჩები კომპოზიტორის ბედრუხის სმეტანას 200 წლის იუბილეს მიეძღვნება. კონცერტში მონაწილეობას მიიღებენ გიორგი შავერზაშვილი (ფორტეპიანო, საქართველო) და გიორგი ხაინდრავა (ვიოლინო, საქართველო). მუსიკოსები ბედრუხის სმეტანას და ანტონინ დვორჟაკის ნაწარმოებებს დაუკ

რავენ.

წლებანდელი ფესტივალის 20 სექტემბერს, 20:00 საათზე, თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ დარბაზში საზეიმოდ დაიხსნება. დასკვნით კონცერტზე მსმენელის წინაშე წარსდგებიან ანდრეს გაბეტა (ვიოლინო/ღირიჟორი, საფრანგეთი), მორის შტიგერი (ბლოკ ფლეიტა, შვეიცარია) და ფესტივალის საბაზო ორკესტრი საქართველოს ვირტუოზები (პირველი ვიოლინო ლელა მჭედლიძე). პროგრამაშია: ევარისტო ფელიჩე დალაბაკო - კონცერტი რე მაჟორი, თხზ.5 №6 - ჩაკონა; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ფლეიტისთვის სი-ბემოლ მაჟორი, RV 375; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ვიოლინოსთვის დო მაჟორი, RV 190; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ფლეიტისთვის რე მაჟორი „Il Gardellino“, RV 428; პიეტრო ლოკატელი - კონცერტო გროსო დო მინორი, თხზ.1 №11; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ბლოკ-ფლეიტისთვის დო მაჟორი, RV 443; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ვიოლინოსთვის რე მაჟორი, RV 208 „Grosso Mogul“; ანტონიო ვივალდი - კონცერტი ვიოლინოსა და ბლოკ-ფლეიტისთვის სოლ მაჟორი, RV516.

საკონცერტო პროგრამასთან ერთად ფესტივალის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა შემეცნებით-საგანმანათლებლო პროგრამას მოსწავლე ახალგაზრდებისათვის, მათ შორის, შშმ პირებისთვის, რომელიც მოიცავს დარგობრივ მასტერკლასებს, ვორკშოპებსა და ღამის ლექციებს. ასევე ტრადიციულად, ჩატარდება მხატვრების გამოფენები.

ფესტივალის მხარდამჭერები არიან:

საქართველოს კულტურის და სპორტის სამინისტრო, აჭარის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო, ქალაქ თბილისის მერია, ქალაქ ბათუმის მერია, ქალაქ ბორჯომის მერია, იტალიის საელჩო საქართველოში, ბრაზილიის საელჩო საქართველოში, ჩეხეთის საელჩო საქართველოში.

მასპინძელი სასტუმროები: „ბორჯომი ლიკანი“, „შილტონ გარდენ ინ თბილისი“.

ფესტივალის პარტნიორი: ეროვნული სიმფონიური ორკესტრი. ფესტივალის მხარდამჭერი კომპანიები: „ჩიპისი აფთიაქი“, მცენარეული კოსმეტიკის ფუძემდებელი საფრანგეთიდან „ივ როზე“, პრემიუმ კოსმეტიკის ვეგანური, ქართული ბრენდი „პიელ ნატურალისი“. ძმები ხუციშვილების „ღვინის მარანი“, ღვინის კომპანია „GEORGIAN LEGEND“.

ფესტივალის საინფორმაციო მხარდამჭერები: აჭარის საზოგადოებრივი მაუწყებელი, საქართველოს პირველი არხი, ტელეკომპანია „რუსთავი 2“, ტელეკომპანია „იმედი“, „ბოს ტვ“, „ევრონიუს ჯორჯია“, მედიაპროდუქციის „ჯორჯიან ტაიმსი“, საბატარიარქოს ტელევიზია „ერთსულოვნება“, მედია და ციფრული კომუნიკაციების სააგენტო „კლიბ არტი“, საინფორმაციო პორტალი „ambebi.ge“, საინფორმაციო სააგენტო „პრაიმ ტაიმი“, ინგლისურენოვანი გაზეთი „Today“, ინგლისურენოვანი ყოველდღიური გაზეთი „Messenger“, ყურნალი „სარკე“, გაზეთი „აჭარა“, ონლაინ მედია „აჭარა თაიმსი“, რადიო „ფორტუნა“ და ვებპლატფორმა „ფორტუნა.ჯი“.

21 აგვისტო
ბორჯომი | სასტუმრო „ბორჯომი ლიკანი“

23, 25 აგვისტო
ბათუმი | ბათუმის დრამატული თეატრი

15, 17, 18, 20
სექტემბერი
თბილისი | თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორია

ფესტივალის დამფუძნებელი ლიანა ისაკაძე | სამხატვრო ხელმძღვანელი გიორგი ისაკაძე

დაამუშავა: ART არტ ალიანსი

